

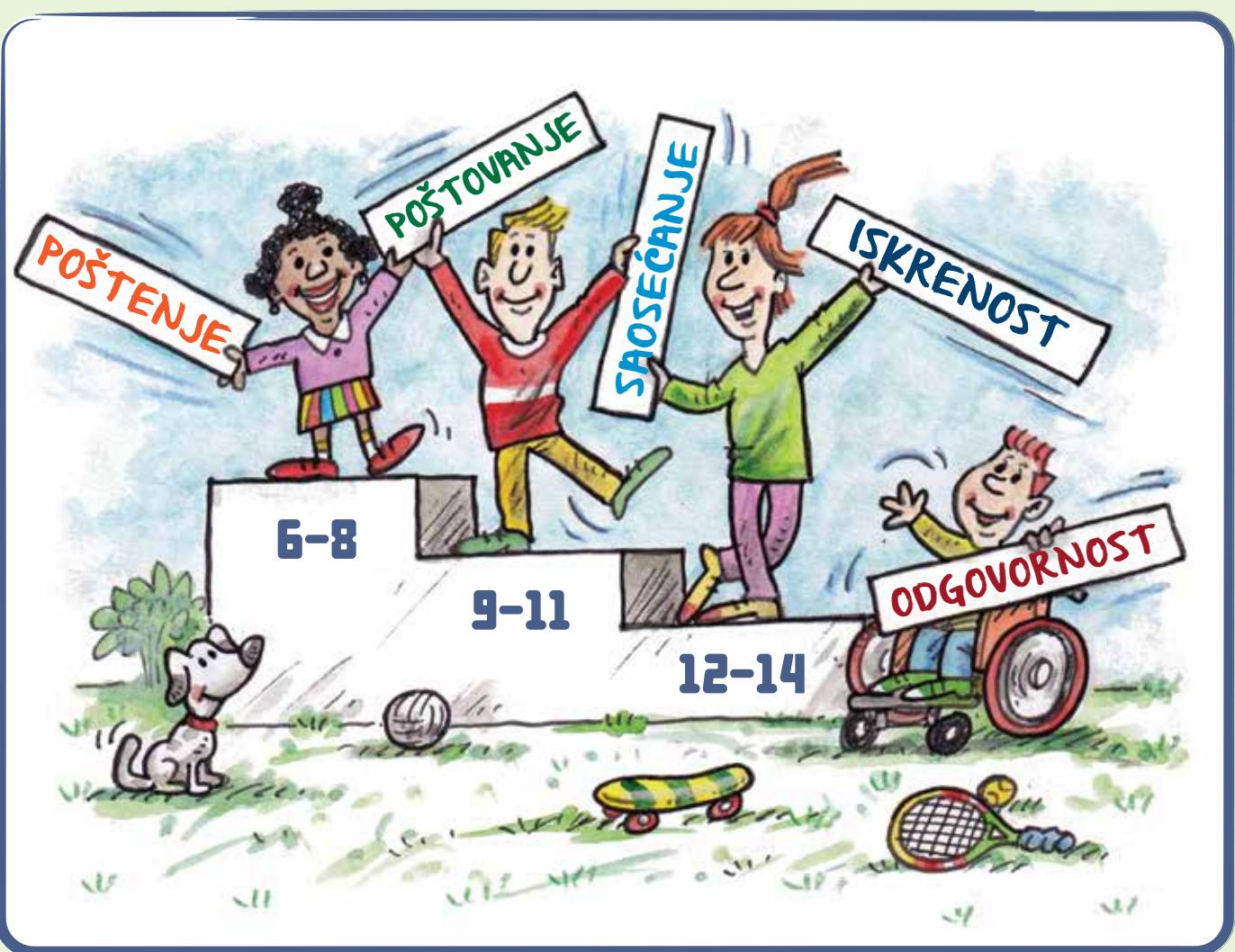
I VALUE SPORT

OBRAZOVANJE DECE ZASNOVANO NA VREDNOSTIMA

I VALUE SPORT

OBRAZOVANJE DECE ZASNOVANO NA VREDNOSTIMA

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

I VALUE SPORT – Obrazovanje dece zasnovano na vrednostima

Autori:

Nina Makuc, Marija Andjelković, Gabriela Andrieasu, Nenad Dikić, Elisa Engels,
Alex Gheondea, Andrei Valeriu Micle, David Senft, Charles Thomas, Janko Dvoršak

Dizajn:

Neža Tomori Kontrec

Ilustracije:

Marko Kočevan

2022

Co-funded by the Erasmus+ programme of the European Union

SADRŽAJ PRIRUČNIKA

I-XII Uputstvo za nastavnike

Plan lekcija

I-411 Uzrast 6-8

42-84 Uzrast 9-11

85-114 Uzrast 12-14

115 Detalji o I value projektu

I VALUE SPORT

UPUTSTVO ZA NASTAVNIKE

Priručnik "I VALUE SPORT" pomaže nastavnicima da u školama obezbede obrazovanje zasnovano na vrednostima. Prepoznajući višestruke zahteve koji se postavljaju pred nastavnike, uputstva su pripremljeni u "ready to go" formatu, tako da se mogu lako primeniti. Uputstva su usklađeni sa pristupom cele škole, što znači da su pogodni za sve učenike, a ne samo za učenike-sportiste.

Uputstva uključuju detaljne planove lekcija za nastavnike i razne aktivnosti i zadatke za učenike. Date su sugestije kako da sprovedete aktivnosti i onlajn zadatke.

I. VREDNOSTI U SPORTU

Šire gledano, vrednosti su vodeći principi u životu osobe ili grupe (Schwartz, 1992). Dakle, kada razmišljamo o našim vrednostima, mislimo na ono što nam je važno u životu (Schwartz, 2012). Karakteristike svih vrednosti (Schwartz 2012):

(1) Vrednosti su verovanja koja su neraskidivo povezana sa afektom (kako se osećamo). Kada su vrednosti u pitanju, postajemo prožeti osećanjem (npr. ljudi kojima je pravičnost važna vrednost očajavaju kada su bespomoćni da je zaštite).

(2) Vrednosti se odnose na poželjne ciljeve koji motivišu akciju. Ljudi kojima su društveni poređak, pravda i uslužnost važne vrednosti motivisani su da slede ove ciljeve.

(3) Vrednosti prevazilaze specifične akcije i situacije. Vrednosti iskrenosti, na primer, mogu biti relevantne u školi, kod kuće, na sportskom terenu, sa prijateljima ili strancima. Ova karakteristika razlikuje vrednosti od normi i stavova koji se obično odnose na određene radnje, objekte ili situacije.

(4) Vrednosti služe kao standardi ili kriterijumi. One vode izboru ili proceni akcija, politika, ljudi i događaja. Ljudi odlučuju šta je dobro ili loše, opravdano ili nelegitimno, vredno da radimo ili izbegavamo, na osnovu mogućih posledica po vrednosti koje smo prihvatili. Ali, retko smo svesni uticaja vrednosti u svakodnevnim odlukama. Postajemo ih sveni kada su akcije ili presude koje neko razmatra suprotstavljene vrednostima koje negujemo.

(5) Vrednosti su poređane po važnosti jedna u odnosu na drugu. Ljudske vrednosti formiraju uređen sistem prioriteta koji karakteriše svakog pojedinca. Da li se pripisuje veći značaj pravičnosti ili inkluzivnosti? Ova hijerarhijska karakteristika takođe razlikuje vrednosti od normi i stavova.

(6) Relativni značaj više vrednosti utiče na ponašanje. Na primer, odlazak u crkvu može izraziti i promovisati tradiciju i usklađenost na račun hedonizma i stimulacije. Kompromis između relevantnih, suprotstavljenih vrednosti utiče na stavove i ponašanja (Schwartz, 1992, 1996). Vrednosti utiču na ponašanje kada su relevantne za kontekst (dakle verovatno će biti aktivirane) i važne za učesnika.

Vrednosti su, dakle, sastavni deo načina ponašanja dece, kako sada tako i u budućnosti. Na osnovu pregleda literature koja je predstavljala početnu fazu razvoja ovog programa, pet ličnih vrednosti koje su prepoznate u različitim kulturama identifikovane su kao najvažnije za Priručnik.

POŠTENJE

Poštovanje ukazuje na važnost da svi imaju jednake mogućnosti da učestvuju i uspeju u aktivnostima, bez dobijanja nepravedne prednosti. Poštovanje takođe predstavlja nepristrasnost ni prema jednoj ni prema drugoj strani.

POŠTOVANJE

Poštovanje znači da se prema drugima ponašate onako kako biste želeli da se prema vama ponašaju. Ono odražava ljubaznost, uljudnost i tolerantnost prema tuđim pogledima, kulturi i verovanjima.

SAOSEĆANJE

Saosećanje se odnosi na kvalitet zaštite i brige o tuđim osećanjima i blagostanju. Ono se ogleda u podržavanju, pomoći i razumevanju drugih, onda kada je to neophodno.

ISKRENOŠT

Iskrenost odražava kvalitet istinoljubivosti prema drugima i sebi i mogućnosti da nam se veruje. U životu i sportu to znači da ne obmanjujete, ne kradete, ne varate ili lažete i da svoje misli i stavove iznosite istinito, pošteno i s poštovanjem najbolje što možete.

ODGOVORNOST

Odgovornost podrazumeva brigu o drugima, svom okruženju i sebi. Biti odgovoran znači da radite ono što se od vas očekuje i da snosite posledice sopstvenog rada.

2. KAKO DA KORISTITE PRIRUČNIK

Poster sa putanjama vrednosti

Poster sa putanjama vrednosti je mapa celog programa i pokazuje kako treba da se isplaniraju časovi. Poster takođe omogućava učenicima u vašem razredu da imenuju dva glavna lika. Možete postaviti poster na zid u učionici i zamoliti učenike da imenuju likove. Napišite imena koja su odabrali na plakatu.

Plan lekcija

Priručnik predstavlja planove časova sa dodatnim karticama aktivnosti i/ili drugim materijalima za decu (vidi Poglavlje 3. Dizajn časa). Uopšteno, priručnik je podeljen u tri starosne grupe: od 6 do 8, od 9 do 11 godina i 12 do 14. Ako smatrate da je prikladno i pogodno, možete da koristite aktivnosti za različite uzrasne grupe drugačije nego što je prvobitno planirano. U okviru svake starosne grupe postoje planovi časova za svih pet vrednosti, a dostupne su i napredne opcije. Plan časa za svaku vrednost se priprema za jedan školski čas (45 minuta): aktivnosti oko 40 minuta + 5 minuta za procenu učenja (videti Poglavlje 6. Procena učenja). Za svaku aktivnost u okviru nastavnog plana se predlaže potrebno vreme. Međutim, pošto vreme može da varira u zavisnosti od broja uključenih učenika, preporučujemo vam da odaberete druge aktivnosti za istu vrednost ako vam je ostalo vremena na času. Dat je redosled lekcija, ali vi odlučite da li ćete raditi naprednu opciju ili ne. Kada jednom učenici završe sve osnovne nastavne planove u svojoj starosnoj grupi možete ih nagraditi sa sertifikatom za osnovni nivo. Ako odlučite da koristite napredne nastavne planove, učenici mogu dobiti i sertifikat za napredni nivo.

Primer: Predajete u odeljenju 2. razreda, što znači da se učenici u vašem odeljenju uklapaju u starosnu kategoriju od 6 do 8. Konsultujete se sa učiteljicom u prvom razredu da li su radili program u prvoj godini ili ne.

Ako je odgovor NE, birate planove časova za uzrast od 6 do 8 godina, osnovni nivo. Počinjete sa osnovnim planom lekcija o poštovanju, a zatim sledi poštovanje, saosećanje, iskrenost i odgovornost. Kada pređete sve vrednosti, učenike možete nagraditi sertifikatom za osnovni nivo.

Zatim možete izabrati da uradite napredni nivo u istoj školskoj godini, ili da ga planirate za sledeću godinu.

Ako je odgovor DA, birate planove časova za starosnu grupu od 6 do 8 godina, napredni nivo. Počinjete sa naprednim planom lekcija o poštovanju, nakon čega sledi poštovanje, saosećanje, iskrenost i odgovornost. Kada obradite sve vrednosti, učenike možete da nagradite sertifikatom za napredni nivo.

Ako su učenici već završili osnovne i napredne nivoe, možete da obnovite neke aktivnosti tako da vrednosti budu još bolje shvaćene.

3. DIZAJN PLANA LEKCIJE

1 **ISKRENOŠT**

2 Iskrenost odražava kvalitet istinoljubivosti prema drugima i sebi i mogućnosti da vam se veruje. U životu i sportu to znači da ne obmanjujete, ne kradete, ne varate ili lažete i da svoje misli i stavove iznosite istinito, poštено i s poštovanjem najbolje što možete.

3 **6-8 . NAPREDNI ČAS**

4 **ISKRENOŠT U SVAKODNEVICI**

5

- Naučiti učenike kako da budu iskreni u svojim svakodnevnim aktivnostima.

6 Učenici će:

- Upoznati vrednosti u sportu i umeti da prepoznaone pozitivne.
- Biti svesni značenja iskrenosti u sportu i životu.
- Zapamtiti da ne bili iskren im posledice (ili zašto je važno bili iskren).

7

- Karton
- Makaze
- Konpac
- Bušilica za papir
- Marker
- Štampane kartice (Dodatak)
- Tipični školski/radni pribor

8

1. Naziv osnovne vrednosti
2. Definicija vrednosti
3. Uzrasna grupa i nivo - postoje tri starosne grupe (6-8, 9-11 i 12-14) i dva nivoa (osnovni i napredni)
4. Naslov plana časa
5. Plan i aktivnosti na času
6. Ciljevi plana časa
7. Potrebna oprema/materijal - sve što vam je potrebno za realizaciju aktivnosti, dodatak se nalazi na kraju plana časa
8. Put vrednosti – u koju fazu programa se ovaj plan časa uklapa

9
10

Postupaj lepo s psom!

40 min

Opis aktivnosti

- Učenici sede u krug na podu. Mogu da sede i u klasičnoj učionici. Uverite se da je svima udobno i da ima dovoljno prostora za krećanje. Recite im da će danas naučiti šta je poštovanje i napišati „POŠTOVANJE“ velikim slovima na tabli.
- Neka učenici zamisle da imaju psa i da žele da se igraju sa njim. Trebalo bi mu daju ime. Istaknite da su učenici odgovorni za dobrobit ove životinje.
- Pitajte učenike: „Šta će materati psa da se igra sa vama? (Najverovatnije će voljeti odgovoriti rečima kao što su ljubav, mažanje, igračke, hrana, itd.) Neka učenici nacrtaju svoje odgovore na parčetu papira.
- Napište „PAS“ na levoj strani table (ili na drugom mestu gde svi mogu da vide) i zakačite crteže na tablu ili zapišite reči učenika.
- Napišite „PRIJATELJ“ na desnoj strani table (ili negde drugde gde svi mogu da vide). „Šta prijateljima treba od vas? (Najverovatnije će odgovoriti rečima kao što su poverenje, razumevanje, igračke, prijateljstvo, itd.) Opet, neka učenici nacrtaju svoje odgovore na parčetu papira.
- Kao i ranije zakačite crteže na tablu ili zapišite reči učenika.
- Pitajte učenike o istim crtežima (rečima) na tabli. Istaknite one crteže koji opisuju pozitivan stav prema drugoj osobi i privlačanje razlike, na primer, „ljubav, prijateljstvo, poverenje“. Zamernajte druge crteže (reči). Recite učenicima da ti crteži opisuju šta je poštovanje.

Varijanta:

Recite učenicima da pre aktivnosti da donesu u razred stvari koje su potrebne kućnim ljubimcima (ili prijateljima).

11
12
13

Prilagodavanje za onlajn upotrebu:

Kao nastavniku potrebna vam je tabla ili flipchart, gde možete nelično da napišete ili da nacrtate. Inače postupak je isti za onlajn nastavu.

POŠTOVANJE & ČASOVNIK • 8

- Naziv aktivnosti
- Detaljna uputstva za aktivnost
- Vreme potrebno za implementaciju aktivnosti – približno vreme koje će vam trebati da sprovedete aktivnost
- Varijanta – kako možete prilagoditi uputstva da zadovolje individualne potrebe
- Prilagođavanje za onlajn upotrebu – kako možete prilagoditi aktivnost ako se čas odvija onlajn

APP: SAOSEĆANJE 9-II OSNOVNI
Pismo

14

Saošćam sa

(uloga u sportu).

bez njega, koji radi

(Vrsta posla koju ova osoba radi da bi pomogla nesmeđanom odvijanju sporta),

bilo bi

(Posledice odsustva ove osobe u sportu).

SAOSEĆAJE 9-II OSNOVNE ŠKOLE

14. DODATAK VIZUELNI SIMBOLI:

Odštampajte ili kopirajte Dodatak. Broj primeraka zavisi od broja učenika/grupa.

Izrežite ili dozvolite učenicima da iseku kartice sa aktivnostima iz Dodatka.

Pokažite učenicima list sa Dodatkom.

Uzmite kartice iz fascikle koverte.

Dajte materijal učenicima.

Ako mislite da vam neće trebati Dodatak, jer učenici mogu da napišu reči na komadu papira ili zato što se primjeri čini previše lakim i imate ideju za drugi aktivnosti, možete da odlučite da ne koristite šablone iz Dodatka.

4. ULOGA NASTAVNIKA:

Uloga nastavnika je da:

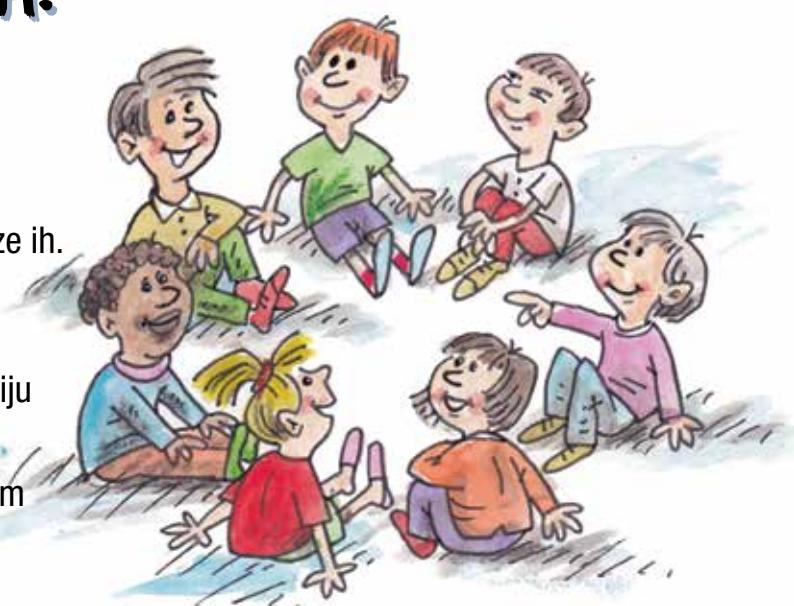

- Odabere i prilagodi materijal na način koji zadovoljava potrebe njihovog razreda.
- Objasni definiciju svake vrednosti i pomogne učenicima da razumeju i zapamte njihovo značenje.
- Pripreme sav materijal potreban za određeni zadatak ili aktivnost i podele ga učenicima.
- Objasnjavaju, usmeravaju i nadgledaju zadatke ili aktivnosti.
- Započnu diskusiju na osnovu predloženih pitanja i dobijenih odgovora.
- Posmatraju učenike tokom zadataka ili aktivnosti, ohrabrite ih da daju sve od sebe i pomognu im ako je potrebno.
- Motivišu učenike da učestvuju u aktivnostima i da daju svoja mišljenja tokom diskusije.
- Ako je ograničen vremenom ili predložene aktivnosti traju preduž, izabere između aktivnosti (gde postoji više aktivnosti) ili produžite čas na dodatni školski čas.
- Ocene učenje učenika (pogledajte stranicu XI Priručnika).

5. ULOGA UČENIKA:

Uloga učenika je da:

- Pratite uputstva za zadatke ili aktivnosti i učestvujte u diskusijama.
- Razmislite o sopstvenim osećanjima i izraze ih.
- Prepoznaju različite situacije vezane za zadatak ili aktivnost.
- Pokušaju da razumeju i zapamtite definiciju svake vrednosti.
- Primenjuju ono što nauče u svakodnevnom životu.

6. OCENA UČENJA

Na kraju svake lekcije, poslednjih pet minuta treba posvetiti proceni učenja.

U uzrastu od 6 do 8 možete da:

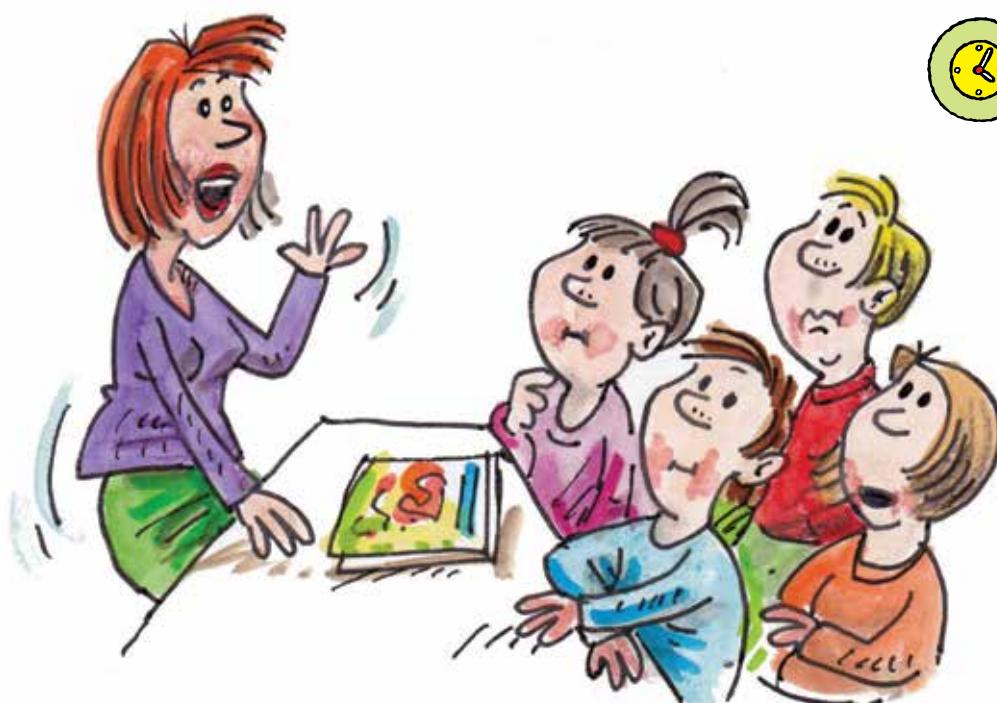
- Pitate učenike šta određena vrednost znači.
- Kažete učenicima da nacrtaju sliku koja ih asocira na određenu vrednost.
- Ohrabrite učenike da budu svesniji osećanja drugih ljudi.
- Razmišljate sa učenicima o naučenim lekcijama ukazujući na različite situacije u lekcijama.

U uzrastu od 9 do 11 možete da:

- Pitate učenike šta misle o određenoj vrednosti.
- Motivišete učenike da razmisle o ponašanju u skladu sa određenim vrednostima u svakodnevnom životu i sportu i demonstriraju takvo ponašanje.
- Ohrabrite učenike da pomognu ljudima u stresu i budu ljubazni jedni prema drugima.
- Razgovarate sa učenicima da li je u redu da varaju ili se loše ponašaju čak i ako ih niko ne vidi ili niko nije povređen takvom akcijom.

U uzrastu od 12 do 14 možete da:

- Pitate učenike da ukažu na situacije kada neko ne radi u skladu sa određenim vrednostima.
- Pitate učenike koje će zaključke biti važno da znaju nakon tri godine?
- Zajedno sa učenicima obnovite zašto su pravila važna i koje su posledice kada ih prekršite.

7. BELEŠKE

I VALUE SPORT

OBRAZOVANJE DECE ZASNOVANO NA VREDNOSTIMA

UZRAST 6-8

POŠTENJE

Poštenje ukazuje na važnost da svi imaju jednake mogućnosti da učestvuju i uspeju u aktivnostima, bez dobijanja nepravedne prednosti. Poštenje takođe predstavlja nepristrasnost ni prema jednoj ni prema drugoj strani.

6-8 . OSNOVNI ČAS

ŠTA JE POŠTENJE?

- Predstaviti poštenje (fer-plej) učenicima.

Učenici će:

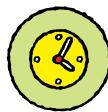
- Zapamtiti definiciju poštenja (terminologija primerena godinama) i fer pleja.
- Prepoznati značaj poštenja u sportu i životu.
- Biti u mogućnosti da prepoznaјu i sete se pozitivnih i negativnih ponašanja koje se odnose na poštenje.

- Tipični školski/radni pribor
- Karte (Dodatak)

Da li je fer?

20 min

Opis aktivnosti

1. Dajte učenicima set kartica sa aktivnostima (Dodatak) koje imaju sliku radnje na jednoj strani i opis radnje rečima na drugoj strani.
2. Nakon što učenici prođu kroz kartice, pitajte ih da li su ti postupci bili fer ili nisu.
3. Dajte im kratku „definiciju“ poštenja napisanu na strani 3 priručnika. Prema razumevanju učenika, definiciju možete raščlaniti sa učenicima, rečenicu po rečenicu dok ne steknu minimalno razumevanje date vrednosti.

Prilagođavanje za onlajn upotrebu:

Podelite kartice aktivnosti (Dodatak) putem Interneta i nastavite onlajn aktivnost sa istim pitanjima.

Poštene ruke

20 min

Opis aktivnosti

1. Recite učenicima da će naglas pročitati različite izjave i da treba da završe radnju na osnovu onoga što misle da je fer ili nije: za fer-plej podižu jednu ruku, za nefer plej prekrste ruke i formiraju iks.
2. Pročitajte sledeće izjave učenicima i nakon svake dajte učenicima vremena da malo razmisle, a zatim reagujte na izjavu svojim odgovorom. Reagujte pozitivno nakon svake ispravne reakcije.
 - Davanje prednosti manjem učeniku u trci.
 - Igrač mu nikada nije dodao loptu.
 - Jedan učenik dobija veći komad kolača od ostalih.
 - Pomozite nekome da se podigne sa zemlje nakon što ste ga slučajno sappleli.
 - Ne dozvoljavate nekome da igra igru jer nije iz vašeg razreda/grupe.
 - Recite svojim saigračima/prijateljima da je u redu da malo varate da biste pobedili.
 - Igrati po pravilima.
3. Dajte učenicima još nekoliko primera iz svakodnevnog života ili iz nečega što se dogodilo u vašem razredu

Prilagođavanje za onlajn upotrebu:

Nije potrebno prilagođavanje za onlajn upotrebu.

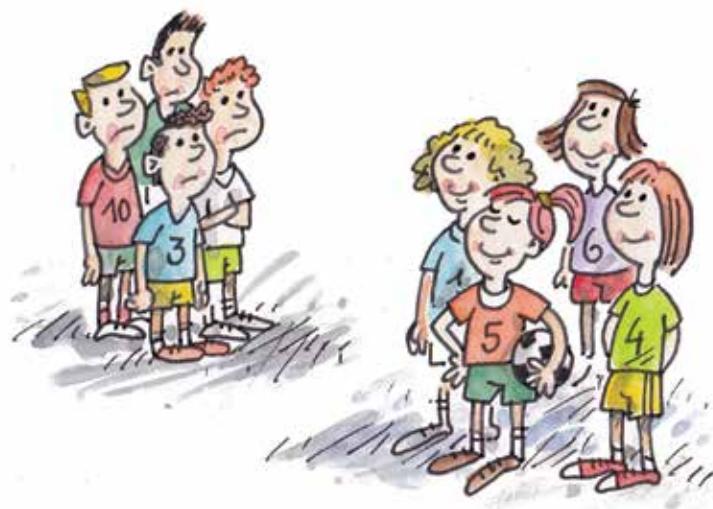
UČENIK UZIMA DVE
OLOVKE UMESTO JEDNE

UČENIK PRELAZI RED
TOKOM ŠKOLSKOG RUČKA

UČENIK UVEK IDE PRVI

DEVOJČICA BIRA SAMO
DEVOJČICE ZA NJEN
FUDBALSKI TIM

UČENIK POMAŽE
DRUGOM UČENIKU DA
USTANE POŠTO JE PAO

UČENIK ČESTITA
DRGOM UČENIKU IZ
PROTIVNIČKOG TIMA
NAKON UTAKMICE

POŠTOVANJE

Poštovanje znači da se prema drugima ponašate onako kako biste želeli da se prema vama ponašaju. Ono odražava ljubaznost, uljudnost i tolerantnost prema tuđim pogledima, kulturi i verovanjima.

6-8 . OSNOVNI ČAS

POSTUPAJ LEPO SA PSOM!

- Promovisati poštovanje kao neophodnu vrednost u igri.

Učenici će:

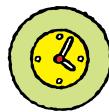
- Znati definiciju poštovanja (terminologija vezana za uzrast).
- Biti svesni važnosti poštovanja (u sportu i životu).
- Biti u stanju da prepoznačaju i zapamtite ponašanje (npr. ljubaznost) koje predstavlja poštovanje.

- Tipični školski/radni pribor

Postupaj lepo s psom!

40 min

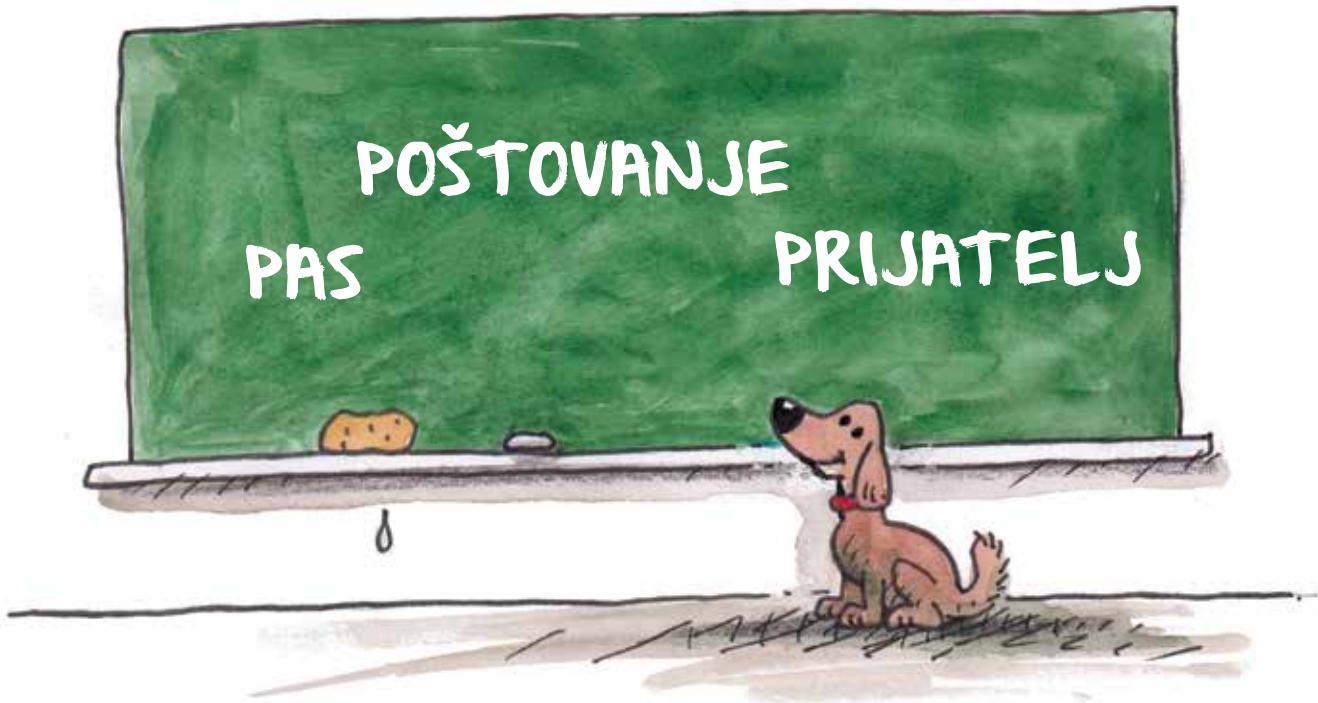
Opis aktivnosti

- Učenici sede u krug na podu. Mogu da sede i u klasičnoj učionici. Uverite se da je svima udobno i da ima dovoljno prostora za kretanje. Recite im da će danas naučiti šta je poštovanje i napišite „POŠTOVANJE“ velikim slovima na tabli.
- Neka učenici zamisle da imaju psa i da žele da se igraju sa njim. Trebalo bi mu daju ime. Istaknite da su učenici odgovorni za dobrobit ove životinje.
- Pitajte učenike: „Šta će naterati psa da se igra sa vama? (Najverovatnije će volja odgovoriti rečima kao što su ljubav, maženje, igračke, hrana, itd.) Neka učenici nacrtaju svoje odgovore na parčetu papira.
- Napišite „PAS“ na levoj strani table (ili na drugom mestu gde svi mogu da vide) i zakačite crteže na tablu ili zapišite reči učenika.

- Napišite "PRIJATELJ" na desnoj strani table (ili negde drugde gde svi mogu da vide). „Šta prijateljima treba od vas? (Najverovatnije će odgovoriti rečima kao što su poverenje, razumevanje, igračke, priateljstvo, itd.) Opet, neka učenici nacrtaju svoje odgovore na parčetu papira.
- Kao i ranije zakačite crteže na tablu ili zapišite reči učenika.
- Pitajte učenike o istim crtežima (rečima) na tabli. Istaknite one crteže koji opisuju pozitivan stav prema drugoj osobi i prihvatanje razlika, na primer, „ljubav, priateljstvo, poverenje“. Zanemarite druge crteže (reči). Recite učenicima da ti crteži opisuju šta je poštovanje.

Varijanta:

Recite učenicima dan pre aktivnosti da donesu u razred stvari koje su potrebne kućnim ljubimcima i/ili prijateljima.

Prilagođavanje za onlajn upotrebu:

Kao nastavniku potrebna vam je tabla ili flipčart, gde možete nešto da napišete ili da nacrtate. Inače postupak je isti za onlajn nastavu.

SAOSEĆANJE

Saosećanje se odnosi na kvalitet zaštite i brige o tuđim osećanjima i blagostanju . Ono se ogleda u podržavanju, pomaganju i razumevanju drugih, onda kada je to neophodno.

6-8 . OSNOVNI ČAS

VODIČ KROZ SAOSEĆANJE

- Uvesti učenike u vrednost saosećanja uopšte i u sportu kako bi mogli da prepoznaјu emocije.

Učenici će:

- Definisati saosećanje i razumeti zašto je to važna ta vrednost.
- Prepoznati načine na koje ljudi pokazuju kako se osećaju.
- Prepoznati situaciju kada i kako možete pokazati saosećanje (npr. kada je nekome potrebna podrška ili pomoć).

- Tipični školski/radni pribor
- Slike saosećanja (Dodatak)
- Raspon skica emocija (Dodatak)
- Video plejer i ekran

Uvod u saosećanje

Opis aktivnosti

1. Pokažite učenicima slike saosećanja (Prilog) i pitajte ih šta vide na slikama, šta se dešava, a zatim im objasnite da su to izrazi saosećanja.
2. Pitajte učenike da li znaju šta znači saosećanje ili na šta ih navodi na razmišljanje i kako bi to opisali svojim rečima. Možete napisati reči ili male rečenice iz odgovora učenika na tabli. Kada uzmete u obzir sve odgovore, dajte kratku „definiciju“ saosećanja kako je napisano na prethodnoj strani ispod naslova. Na osnovu nivoa razumevanja učenika, definiciju možete raščlaniti sa učenicima, rečenicu po rečenicu dok ne steknu minimalno razumevanje vrednosti.
3. Uporedite ovu definiciju sa onima koju su rekli učenici i zabeležiti one koje izražavaju iste ili slične vrednost i istaknite one koje nešto znače.

10 min

Varijanta:

Vi ili učenici glumite scene prikazane na slikama, a zatim nastavite sa pitanjima i razgovorom.

Prilagođavanje za onlajn upotrebu:

Slike se dele putem Interneta.

Uvod ka emocijama

Opis aktivnosti

1. Zamolite učenike da navedu primere stvari koje ih čine ljutim, tužnim, razočaranim i kako bi reagovali kada bi videli osobu koja pokazuje ovakve emocije.
2. Odštampajte set slika nalik emodžijima (Dodatak) za svakog učenika, dajte im primere situacija i zamolite ih da podignu karticu pokazujući kako se oseća.

15 min

Primeri:

- Neko te gurne na zemlju.
- Neko ti da kompliment/kaže da si fin.
- Spotaknete se i padnete, povredite se.
- Jedete svoju omiljenu hranu.
- Uključite neke primere koji su se desili u vašem razredu.

Varijanta:

Prikazujte slike stvarnih lica ili poznatih crtanih filmova (Miki Maus se smeje, Pepa Prase plače, itd.) umesto emodžija.

Prilagođavanje za onlajn upotrebu:

Slike se dele putem Interneta.

Primeri saosećanja u sportu

15 min

Opis aktivnosti

- Pustite učenicima jedan ili oba predložena videa u kojima je saosećanje prikazano u različitim sportskim situacijama.
- Pauzirajte video kao što je predloženo (nakon što vidite prvu osobu kako pati i pre nego što vidite da neko drugi dolazi da ih uteši) i postavite učenicima sledeća pitanja:
 - Šta mislite kako se ta osoba oseća?
 - Šta osoba radi, što vam omogućava da identifikujete kako se ta osoba oseća?
 - Ako biste videli takvu osobu, šta biste mogli da učinite da pomognete?
- Pustite ostatak videa i na kraju učenici mogu ponovo da izraze da li bi i oni uradili isto ili šta misle o tome.

Video 1:

https://www.youtube.com/watch?v=l8zGjLBrWi4&ab_channel=euronews%28enfran%C3%A7ais%29

Navijača poraženog tima teši učenik koji podržava pobednički tim i pokušava da ga oraspoloži. Pauzirajte nakon 5 sekundi.

Video 2:

https://www.youtube.com/watch?v=liCRrheKIOI&ab_channel=JohnChambers

Na maloj udaljenosti od cilja, prvi trkač gubi snagu, kada ga njegov brat stigne, pomaže mu da ode sve do cilja i gurne ga da osvoji drugo mesto u trci. Pauzirajte nakon 43 sekunde.

Varijanta:

Koristiti crteže tako da odeljenje može da pogleda priču, zastane pre važne radnje i započne diskusiju, a zatim pročita ostatak i nastavi diskusiju.

Prilagođavanje za onlajn upotrebu:

Video snimci ili slike iz strip-a se dele putem Interneta.

APP.: SAOSEĆANJE 6-8 OSNOVNI .
Uvod u saosećanje

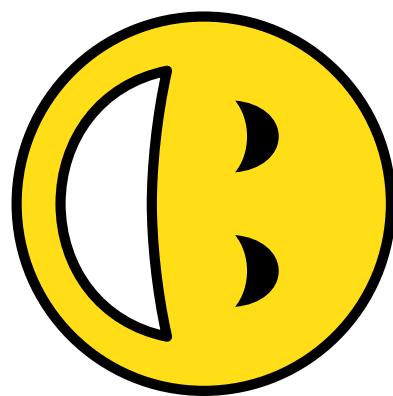

APP.: SAOSEĆANJE 6-8 OSNOVNI .
Uvod u saosećanje

ISKRENOŠT

Iskrenost odražava kvalitet istinoljubivosti prema drugima i sebi i mogućnosti da vam se veruje. U životu i sportu to znači da ne obmanjujete, ne kradete, ne varate ili lažete i da svoje misli i stavove iznosite istinito, pošteno i s poštovanjem najbolje što možete.

6-8 . OSNOVNI ČAS

VAŽNO JE DA BUDETE ISKRENI

- Naučiti učenike kako da postupaju i komuniciraju istinito, pošteno i sa poštovanjem.

Učenici će:

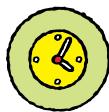
- Upoznati vrednosti u sportu i umeti da prepoznaju one pozitivne.
- Biti svesni značaja iskrenosti u sportu i životu.
- Zapamtite da biti iskren ima posledice (ili zašto je važno biti iskren).

- Knjižica „Mala divokoza Mika i njegovo prvo takmičenje“ (Prilog)
- Tipični školski/radni pribor

Istina ili laž

15 min

Opis aktivnosti

1. Nacrtajte liniju u sredini učionice (ili koristite one u fiskulturnoj sali), stavite slovo I na jednu stranu, a L na drugu.

2. Igrajte igru „istina ili laž“: dajte izjavu koja bi učenicima bila poznata (na primer: moja kosa je ljubičasta, deca u našem odeljenju su viša od dece u 9. razredu, ...). Učenici treba da idu na stranu linije koja predstavlja „istinu“ ili „laž“.

3. Nakon nekoliko vaših primera, ohrabrite učenike da daju svoje

4. Nakon aktivnosti pitajte učenike:

- Šta mislite zašto smo igrali ovu igru?
- Da li je neko nekad nije govorio istinu?
- Zašto niste govorili neistinu?

5. Objasnite da je važno biti iskren i da laž može imati posledice i može povrediti nečije osećanje.

Varijanta:

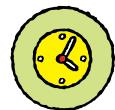
Uputite jednog od učenika u svakoj grupi/krugu (ako imate više grupa/krugova) da bude nepošten i da iznese loše, neistinite reči o svojim drugovima iz razreda. Posle nekoliko rundi zaustavite igru i pitajte učenike kako su se osećali kada su čuli laži o sebi. Ako nemate dovoljno vremena ili mogućnosti da preuredite prostor u učionici, učenici mogu da zapišu 3 do 5 iskrenih izjava o svojim drugovima iz razreda i da ih pročitaju naglas.

Prilagođavanje za onlajn upotrebu:

Štampajte ili kopirajte „Istina ili laž“ izjavu (Dodatak) i dajte ih učenicima. Učenici treba da pogledaju sliku i zaokruže „TAČNO ili NETAČNO“ za svaku izjavu u zavisnosti od toga šta vide na slici. Kada završe objasnite im zašto je važno da govore istinu i da laž nosi posledice i može da povredi nečija osećanja.

Mika mala divokoza i njegovo prvo takmičenje

25 min

Opis aktivnosti

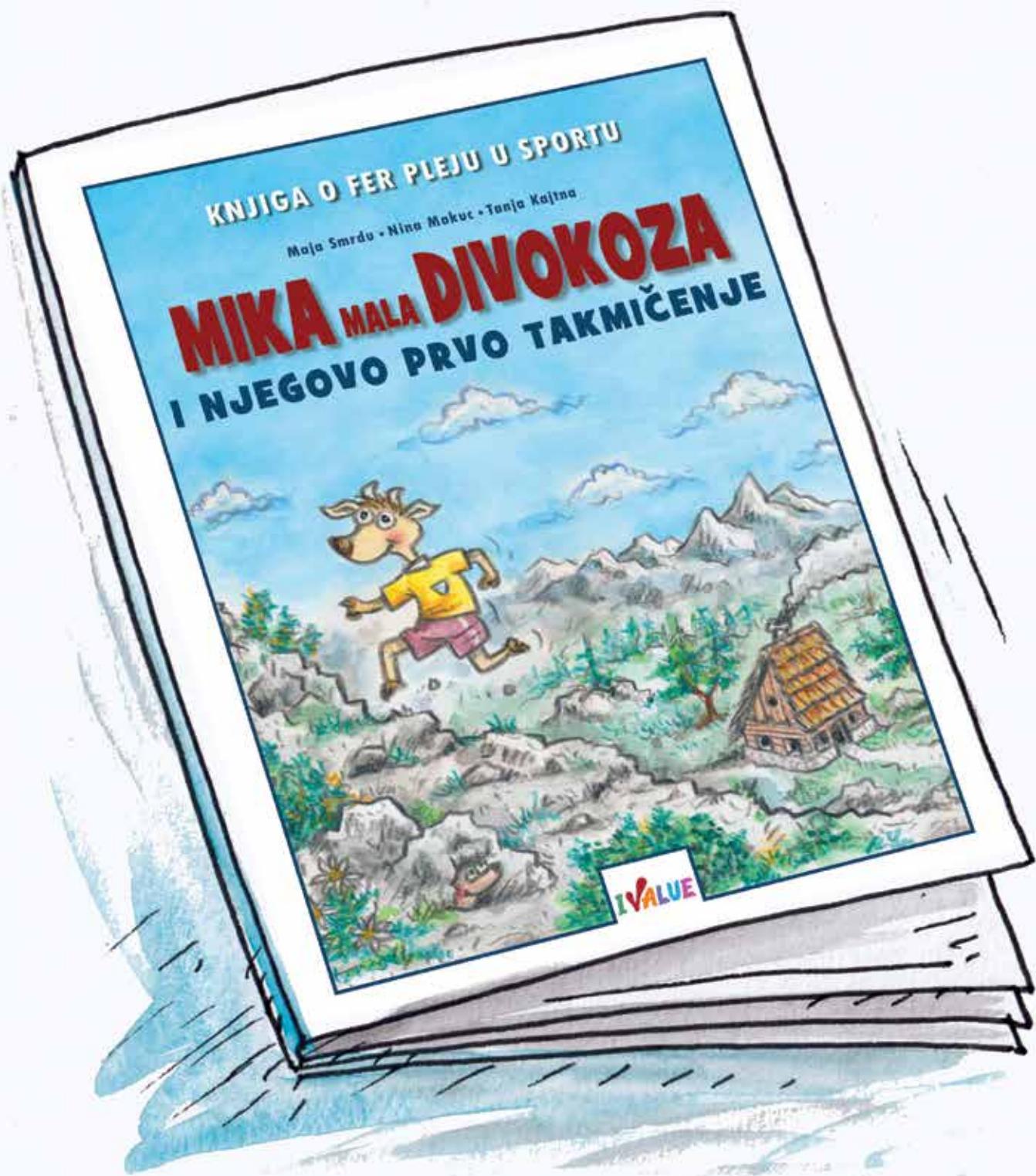
1. Pročitajte knjigu učenicima (ili učenici mogu sami) (Prilog).
2. Nakon toga razgovorajte o knjizi sa učenicima – ukažite na ljubaznost, varanje, poštenje, ljubav prema sportu itd.
3. Postavite im pitanja kao što su:
 - Kojim se sportom bavila divokoza?
 - Koje je bilo najvažnije takmičenje?
 - Šta je Tomas radio tokom takmičenja?
 - Da li je to što je Tomas uradio bilo u redu?
 - Ko je bio najbrži na cilju?
 - Ko je bio pravi pobednik ovoj takmičenja?

Prilagođavanje za onlajn upotrebu:

Nije potrebno prilagođavanja za onlajn čas.

APP: ISKRENOŠT 6-8 OSNOVNI .
Mika mala divokoza i njegovo prvo takmičenje

ČETRI DETETA IGRAJU ODBOJKU.

TAČNO

NETAČNO

DEVOJČICA JE NA TOBOGANU.

TAČNO

NETAČNO

NA SLICI JE PAS.

TAČNO

NETAČNO

DEVOJČICA U INVALIDSKIM KOLICIMA IGRA ODBOJKU.

TAČNO

NETAČNO

DEČKO JEDE SEDNVIČ.

TAČNO

NETAČNO

ODGOVORNOST

Odgovornost podrazumeva brigu o drugima, svom okruženju i sebi. Biti odgovoran znači da radite ono što se od vas očekuje i da snosite posledice sopstvenog rada.

6-8 . OSNOVNI ČAS

OSNOVNO RAZUMEVANJE ODGOVORNOSTI

- Promovisanje „odgovornosti“ kao neophodne vrednosti za igru.

Učenici će:

- Biti svesni, zapamti i prepoznati odgovornost kroz primere.
- Znati definiciju odgovornosti.
- Imati svest o značaju odgovornosti u životu i sportu.
- Biti u stanju da prepoznačaju i zapamte pozitivne i negativne načine odgovornog ponašanja.

- Karte za igranje (Dodatak)

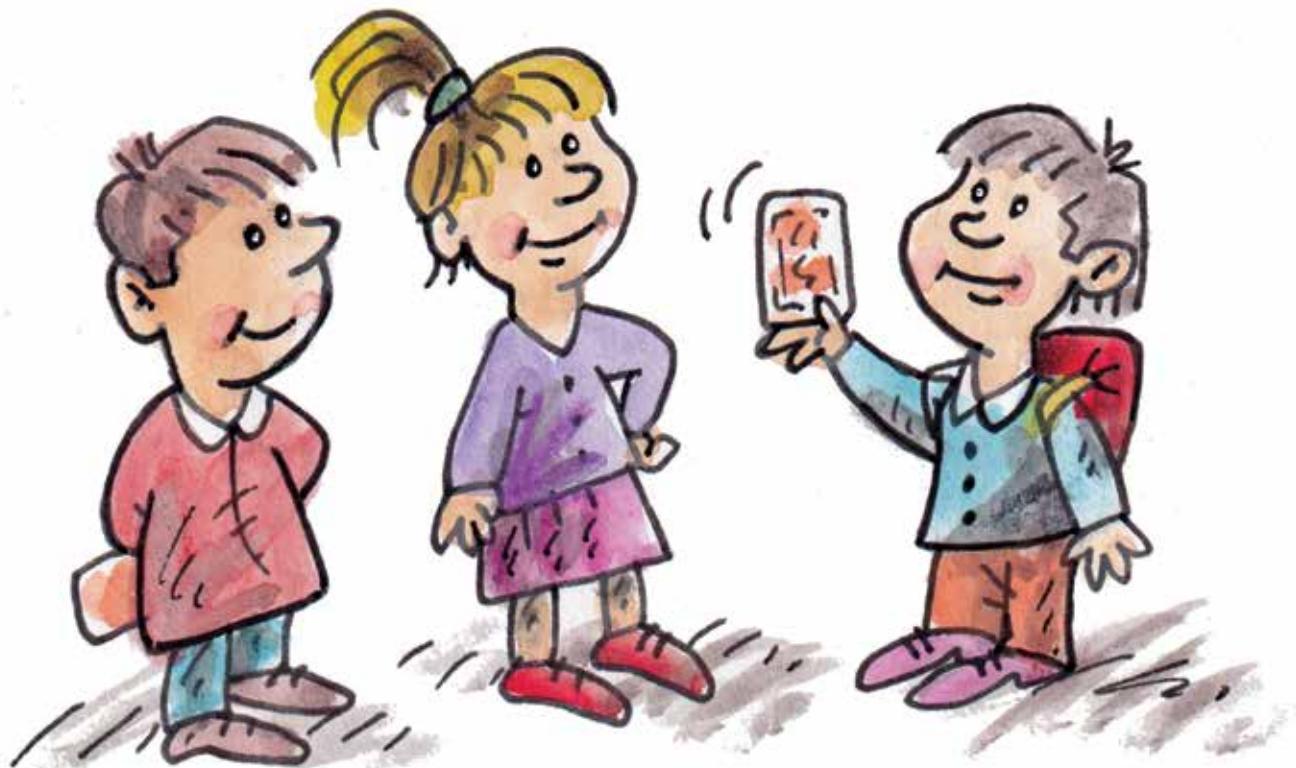
Samoodgovornost

40 min

Opis aktivnosti

1. Napišite velikim slovima „ODGOVORNOST“ na tabli i definijišite pojam.
2. Pokažite učenicima karte za igru (Prilog) i objasnite da svaka karta prikazuje sliku koja opisuje odgovornost.
3. Podelite učenike u šest grupa tako da imaju grupnu intervenciju i diskusiju.
4. Zamolite jednog učenika iz svake grupe da odabere karticu i predaje ostalim učenicima. Dajte grupama malo vremena da razgovaraju o sadržaju kartice u okviru svoje grupe.
5. Zamolite jednog učenika iz svake grupe da objasni celom razredu šta veruje da slika predstavlja. Nakon što su gotovi, pročitajte tekst na poleđini kartice i povežite ga sa odgovornošću.
6. Započnete diskusiju sledećim pitanjima:
 - Šta u ovom slučaju znači odgovornost?
 - Koja je uloga dece?
 - Koja je uloga roditelja?
 - Koja je uloga trenera?
7. Ponovite postupak sa svakom grupom.

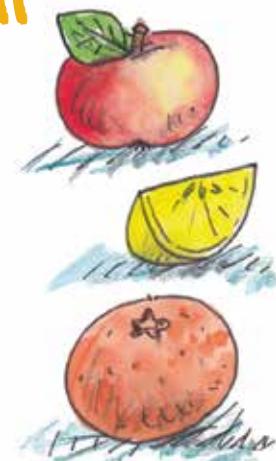

Prilagođavanje za onlajn upotrebu:

Za onlajn čas koristite PowerPoint prezentaciju gde učenici biraju broj slajda i onda sve rade kao da su u učionici.

APP.: ODGOVORNOST 6-8 OSNOVNI .

Samoodgovornost

I

Dobra ishrana može da utiče na vaše bavljenje sportom. Trebalo bi da jedete najmanje dva sata pre sportske aktivnosti da bi imali dovoljno energije. Takođe je veoma važno da jedete i pijete posle fizičke aktivnost, tako da vaši mišići mogu da se obnove i vrate izgubljenu energiju i tečnost. Ali pazite da se ne prejedete, jer je to loše za vaše zdravlje i sportske sposobnosti.

II

Trebalo bi da jedete puno povrća da biste bili zdravi i jaki. Nekoliko šoljica dnevno se preporučuje i treba da izaberete povrće svih boja, kao duga. Svi neophodni vitamini i minerali za vaše srce, mozak i mišiće nalaze se u povrću.

III

Voće nam daje vitamine, minerale, dijetalna vlakna i mnogi drugi materije koje vam pomažu da ostanete zdravi. Svakodnevni unos voća daće vam puno energije i pomoći da ostanete u formi. Ne postoji sportista na svetu koji ne jede voće. Trebalo bi da budete odgovorni i uvek ponesete voće od kuće kao zdravu užinu u školi.

IV

M

V

M

VI

M

IV

Morate da ostanete hidrirani unosom dosta tečnosti. Dehidracija znači da vaše telo gubi više vode nego što ga uzima. Kada je vruće ili u letu, voda za piće, sok ili sportska pića su od vitalnog značaja. Svako je odgovoran da ponese nešto da popije sa sobom kada trenira.

M

V

Prijateljski osmeh je odličan početak za sve aktivnost, čak i sport. Ako želite prijatan i zdrav osmeh perite zube ujutru i pre nego što idete na spavanje. Takođe bi trebalo da se istuširate svaki dan, posebno posle treninga. Održavanje dobre higijene pokazuje da ste odgovorni za zdravlje.

M

VI

Svako dete treba da bude uredno, a posebno ono koje trenira neki sport. Nemoguće je sve postići, ići u školu, igrati se i trenirati ako ne postoji red. Dužnost svakog deteta je da se organizuje od kada ustane do odlaska na spavanje. Posebno treba da bude uredno u klubu, da uvek ostavi čistu svlačionicu i sve rekvizite na mesto.

M

SERTIFIKAT

USPEŠNO JE ZAVRŠIO/LA OSNOVNI NIVO
»I VALUE SPORT« PROGRAMA ZA UZRAST OD 6 DO 8 GODINA

Mesto i datum:

Potpis nastavnika:

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

POŠTENJE

Poštenje ukazuje na važnost da svi imaju jednake mogućnosti da učestvuju i uspeju u aktivnostima, bez dobijanja nepravedne prednosti. Poštenje takođe predstavlja nepristrasnost ni prema jednoj ni prema drugoj strani.

6-8 . NAPREDNI ČAS

PODIZANJE SVESTI I RAZUMEVANJA PRAVILA

- Naučiti učenike kako poštено okruženje pomaže u izgradnji karaktera i pruža podršku ljudima.

Učenici će:

- Naučiti pravila.
- Prepoznati kako izgleda fer konkurenca.
- Biti svesni šta znači dobro ponašanje.

- Tipični školski/zanatski pribor
- Prozirna čaša za piće napunjena sa 250 ml vode, svežim jajetom, solju, trajnim markerom i supenom kašikom
- Igra Bojni brod (Dodatak)

Fer eksperiment sa jajetom

15 min

Opis aktivnosti

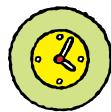
1. Pokažite učenicima jaje (možete ga nazvati „Edi“) i čašu vode.
2. Sa kašikom nežno stavite jaje u čašu vode. Recite učenicima da jaje predstavlja nekoga sa kim se ne postupa poštено i da potonuće jajeta na dno čaše predstavlja nekoga ko je izostavljen ili maltretiran i ko se oseća – tužno, poraženo, necenjeno i nevoljeno.
3. Izvadite jaje iz vode i ostavite ga na stranu.
4. Jednu po jednu kašiku, posolite vodu. Dok meštate svaku kašiku, objasnite da so predstavljaju različite načine da pokažete pravičnost prema drugima. Na primer: pridržavanje pravila kada igrate igru, smenjivanje i deljenje, tretiranje drugih sa poštenjem i poštovanjem, preuzimanje radnji da se pomogne nekome ko se nepravedno tretira.
5. Nakon što ste dodali svu so, vratite jaje u vodu. (Ako želite, trajnim markerom možete staviti smajli na jaje) i ono će sada plutati. Objasnite da je sada Edi „podržan“ i „održavan“ pravednošću i prihvatanjem drugih.

Prilagođavanje za onlajn upotrebu:

Nije potrebno prilagođavanje za onlajn čas, preporučuje se nadzor odraslih ako učenici sami rade.

Bojni brod

25 min

Opis aktivnosti

1. Dajte učenicima kratki uvod o tome šta je fer-plej, podsećajući učenike na definiciju fer-pleja iz prve aktivnosti, kao i na važnost učenja i korišćenja pravila igre i njihovog sprovođenja u praksi. Recite im da fer-plej takođe podrazumeva učenje društvenih pravila, kao što su saradnja, ljubaznost, fleksibilnost, srdačnost. Objasnite im da igranje nije samo pobeda ili poraz, već i zabava, učenje kako da igraju igru, kako da budu dobri u sportu (igrati po pravilima).

2. Uputite učenike da otvore svoje sveske iz matematike i naprave tabelu 10 sa 10 ili odštampaju tabelu Bojni brodovi u Dodatu.

3. Objasnite igru učenicima:

Flota svakog igrača sastoji se od sledećih brodova:

1 x Nosač aviona - 5 kvadrata

1 x Bojni brod - 4 kvadrata

1 x Krstarica - 3 kvadrata

2 x Razarač - po 2 kvadrata

2 x Podmornica - po 1 kvadrat

Svaki brod zauzima određeni broj susednih kvadrata na mreži, horizontalno ili vertikalno. Tokom igre, igrači se smenjuju u pucanju na protivnika, izgovarajući koordinate polja (npr. D5). Protivnik odgovara sa "pogodak" ako pogodi brod ili "promašaj" ako promaši. Ako je igrač pogodio poslednje preostalo polje broda, protivnik mora objaviti ime broda; na primer, „Potopio si moj bojni brod“.

Tokom igre svaki igrač treba da zabeleži udarce svog protivnika na levoj mreži, a svoje udarce na desnoj mreži kao "iks" za pogodak i "O" za promašaj:

Prvi igrač koji izgubi sve svoje brodove gubi igru. Možete podstaći učenika da vara, a kada njegov drug nazove koordinatu koja bi bila pogodak, da laže i kaže promašaj.

4. Posle igre Bojni brod diskutujte sa učenicima o tome kako oni vide pravila igre. Da li su pravila bila laka za praćenje i razumljiva, da li osećaju da se pravila mogu promeniti kako bi igra bila zabavnija? Šta bi moglo biti nepravedno u igri? Da li su se svi pridržavali pravila?

Ako drugi učenik nije imao svesku iz matematike, koja je ispravna radnja? Da li mu/joj damo papir? Šta ako tom učeniku takođe nedostaje olovka/bojica/olvaka?

Ova igra je veoma korisna u razvoju kritičkog i strateškog mišljenja, pažnje, fokusa, društvenih veština i logike.

Prilagođavanje za onlajn upotrebu:

Učenici naprave ili odštampaju tabelu sa bojnim brodovima kod kuće. Igra se u parovima sa pregradom između igrača.

APP.: POŠTENJE 6-8 NAPREDNI . Bojni brod

#

G

F

E

D

C

B

A

-

2

3

4

5

6

7

8

#

G

F

E

D

C

B

A

-

2

3

4

5

6

7

8

POŠTOVANJE

Poštovanje znači da se prema drugima ponašate onako kako biste želeli da se prema vama ponašaju. Ono odražava ljubaznosti, uljudnosti i tolerantnosti prema tuđim pogledima, kulturi i verovanjima.

6-8 . NAPREDNI ČAS

SPORTSKI DUTT

- Promovisati poštovanje kao neophodnu vrednost za igru.

Učenci će:

- Identifikovati ponašanje sa poštovanjem kada igraju sportske igre.
- Biti u stanju da prepozna i zapamte ponašanje (npr. ljubaznost) koje predstavlja poštovanje u sportskom okruženju.

- Zavisi od igre koju izaberete

Sportski duh

40 min

Opis aktivnosti

Pripremite više igara (npr. bacanje na metu, memorije, kartaške igre itd.) Uverite se da ima najmanje dva učenika koji igraju svaku igru.

2. Postavite stanice ili stolove na kojima se igraju igre tokom 5-10 min.

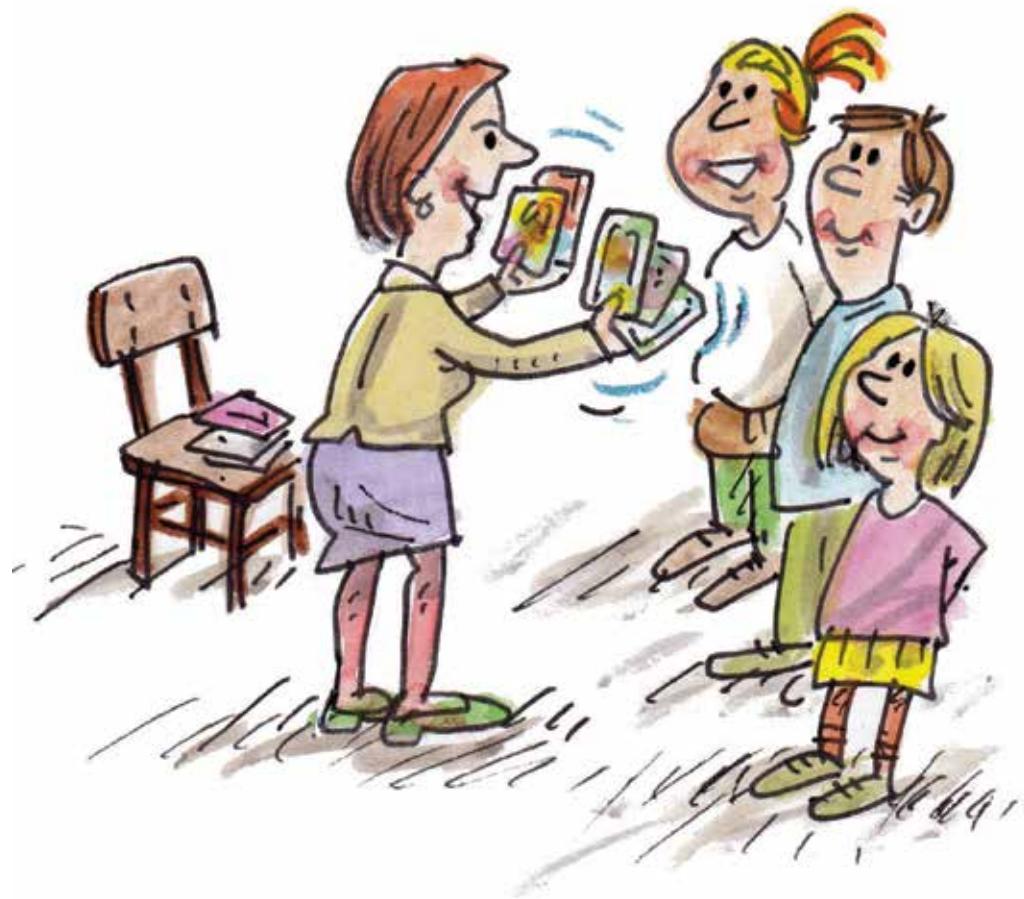
3. Pre početka igre, recite samo jednom učeniku po igri da kada igraju moraju da se ponašaju veoma pristojno. Na primer, protivniku bi trebalo da daju rukom "pet" ako su igrali dobro ili postigli gol. Alternativno, mogu da aplaudiraju ili kažu "dobar posao"

4. Posle nekoliko minuta neka promene uloge

5. Vratite učenike u krug i pitajte ih kako su seosećali kada je protivnički igrač bio ljubazan prema njima zbog toga što su igrali dobro ili postigli gol. Pitajte da li je ovo promenilo način na koji igraju.

Varijanta:

Uključite sportske aktivnosti (rukomet, fudbal, itd.).

Prilagođavanje za onlajn upotrebu:

Ova aktivnost ne može da se izvodi tokom onlajn časa.

SAOSEĆANJE

Saosećanje se odnosi na kvalitet zaštite i brige o tuđim osećanjima i blagostanju. Ono se ogleda u podržavanju, pomaganju i razumevanju drugih, onda kada je to neophodno.

6-8 . NAPREDNI ČAS

NASTAVAK PUTOVANJA U SAOSEĆANJE

- Prepoznati emocije

Učenici će:

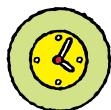
- Definisati saosećanje i razumeti zašto je to važna vrednost.
- Prepoznajte načine na koje ljudi pokazuju kako se osećaju.
- Prepoznajte situacije kada i kako možete pokazati saosećanje (npr. kada je nekome potrebna podrška ili pomoći

- Tipični školski/radni pribor
- Papir isečen u obliku listova (Dodatak)
- Drvo nacrtano na tabli
- Filmske scene prilagođene deci koje prikazuju dela saosećanja/nesaosećanja (Dodatak)

Uvod u saosećanje

10 min

Opis aktivnosti

1. Uputite učenike da sednu u krug (Vi sedite sa njima) i zatvorite oči osim učenika koja sedi sa vaše leve strane. Šapnite ovom učeniku ime emocije. Učenik treba da je identificuje i oponaša učeniku koji sedi sa njegove leve strane (koji sada ima otvorene oči dok ostatak razreda još uvek ne gleda).
2. Igra se nastavlja sve dok poslednji učenik u krugu ne pokaže emociju i ne bude u stanju da je imenuje ostatku razreda.

3. Pitajte učenike kako su znali da je to ta emocija i zašto su je oponašali na način na koji jesu.
4. Ako je još preostalo vreme možete obnoviti aktivnost drugom emocijom.

Varijanta:

Pokažite sliku umesto da je oponašate.

Prilagođavanje za onlajn upotrebu:

U zavisnosti od uređaja za onlajn sastanke koji nastavnik koristi, on može da pozove jednog učenika, a zatim sledećeg (sve do poslednjeg koji je ostao), ili da napravi zaseban poziv, gde pozove jednog učenika koji imitira, zatim dođe drugi kome prvi imitira, pa prvi ode, dođe treći kome drugi imitira, i tako dalje...

Drvo samosaosećanja

20 min

Opis aktivnosti

1. Dajte svakom učeniku papir u obliku lista (Prilog). S jedne strane, svaki učenik zapisuje kvalitet, nešto što voli kod sebe, a sa druge, nešto što mu se manje sviđa kod sebe ili nešto za šta smatra da je mogao bolje (možete prethodno navesti primere na tabli).
2. Sakupite sve listove i stavite ih u obliku drveta na dasku, pozitivnom stranom nagore.
3. Pitajte učenike šta vide i objasnite da drvo predstavlja razred kao celinu i da svaki učenik ima stvari koje mu se manje sviđaju kod sebe, ali kao što drvo pokazuje, važno je fokusirati se na pozitivno u svima.
4. Ako ima vremena i ako smatrate da je prikladno, učenici mogu da uzmu list, ili više njih, bez imenovanja vlasnika, pročitaju šta piše na negativnoj strani i pitaju razred šta misle o toj slabosti, a koji je pozitivni aspekt na njemu.

Varijanta:

Zapišite kvalitete i slabosti na komade na papiru, pomešajte ih u tegli/posudi/šeširu i razgovarajte.

Prilagođavanje za onlajn upotrebu:

Otvorite zajednički radni dokument na Internetu kome svi učenici mogu da doprinesu.

Da li možeš da vidиш?

10 min

Opis aktivnosti

1. Pokažite razredu slike iz popularnih filmova/serije prilagođenih deci („Frozen“, itd.) koje pokazuju ili dela saosećanja ili akcije u kojima liku nedostaje empatija ili ljubaznost.

2. Učenici moraju da identifikuju da li lik na svakoj slici pokazuje saosećanje ili ne i da objasne kako to znaju?

Varijanta:

Zamolite učenike da opišu scenu iz poznatog filma u kojoj je prikazano saosećanje ili gde je lik zaista neljubazan.

Prilagođavanje za onlajn upotrebu:

Slike se dele preko Interneta.

APP.: SAOSEĆANJE 6-8 NAPREDNI .
Drvo samosaosećanja

APP.: SAOSEĆANJE 6-8 NAPREDNI . Da li možeš da vidiš?

Veliki heroj 6

Glavni lik se povređuje ubodom nožnog prsta, a to pokreće Tadašijevog ogromnog robota da se aktivira.

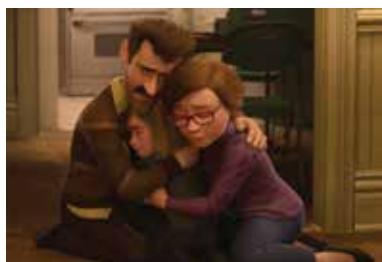

Pogledajte ovu scenu na youtube-u putem ovog linka:
<https://www.youtube.com/watch?v=o8ZPHsvzdfs>

Naopačke

Scena pokazuje kada su svi drugi pokušaji da se Rajli (devojčica) spreči da pobegne od roditelja propali, Džoj (Ejmi Poler) dozvoljava Tugi (Filis Smit) da pokuša i ona uspeva. Rajli se vraća kući i Tuga komunicira sa njenim sećanjima o njenom starom domu u Minesoti, pretvarajući ih od srećnih u tužna, u dirljivoj montaži. Rajli u suzama govori roditeljima da joj nedostaje stari dom, i dok je oni teše, deo njenog mozga ponovo počinje da radi.

Pogledajte ovu scenu na youtube-u putem ovog linka:
<https://www.youtube.com/watch?v=y2CJ46XkwxA>

Kralj lavova

Skar, Simbin ujak, postavlja zamku svom bratu, namamivši Simbu u klisuru i nateravši hijene da oteraju veliko krdo gnua u stampedo koje će ga zgaziti. Skara nije briga za svoju porodicu i posledice svojih postupaka. Njega zanima samo on i njegov cilj da postane kralj.

Pogledajte ovu scenu na youtube-u putem ovog linka:
https://www.youtube.com/watch?v=O2-Fci_SZTc

ISKRENOŠT

Iskrenost odražava kvalitet istinoljubivosti prema drugima i sebi i mogućnosti da vam se veruje. U životu i sportu to znači da ne obmanjujete, ne kradete, ne varate ili lažete i da svoje misli i stavove iznosite istinito, pošteno i s poštovanjem najbolje što možete.

6-8 . NAPREDNI ČAS

ISKRENOŠT U SVAKODNEVICI

- Naučiti učenike kako da budu iskreni u svojim svakodnevnim aktivnostima.

Učenici će:

- Upoznati vrednosti u sportu i umeti da prepoznaju one pozitivne.
- Biti svesni značenja iskrenosti u sportu i životu.
- Zapamtiti da ne biti iskren im posledice (ili zašto je važno biti iskren).

- Karton
- Makaze
- Konopac
- Bušilica za papir
- Marker
- Štampane kartice (Dodatak)
- Tipični školski/radni pribor

Misli pre nego što govorиш

10 min

Opis aktivnosti

1. Napišite „reci to naglas” i „razmisli i promeni” na tabli.
2. Dajte učenicima primere i pitajte ih da li tako nešto treba da kažu naglas ili da o tome pre toga razmисле i preformulišu. Razgovarajte o tome šta bi mogli da kažu umesto toga i ne povrede nečija osećanja.
 - Patike su ti zaista ružne.
 - Vidim da imate problema sa sportskom opremom. Mogu li vam pomoći s tim?
 - Tako loše igra. Zašto ga je trener uopšte stavio u tim?
 - Ovaj ručak je odvratan!
 - Naš tim je pobedio sa 10 poena razlike. Druga ekipa je puna gubitnika.
 - Koristite neke primere koji su se desili u vašem razredu.

Prilagođavanje za onlajn upotrebu:

Nije potrebno prilagođavanje za onlaj čas.

Tabla poštenja u učionici

30 min

Opis aktivnosti

1. Dajte svakom učeniku dva manja komada kartona i uputite ih da napišu zašto su iskreni – na primer – ne varam, uvek govorim istinu, priznajem svoje greške itd. (za manje učenike možete koristiti štampane kartice i biraju one koje su im najvažnije – Dodatak). 2. Bušaćem za papir napravite rupu u kartonu i konopcem zavežite manji karton za veći (vidi Dodatak). Učenici treba da pomognu u izradi table.
3. Kada se završi, možete ga postaviti na zid u učionici tako da ga vide svaki dan.
4. Pročitajte izjave na tabli ili neka ih učenici pročitaju naglas. Razgovarajte o izjavama i ukažite zašto su važne.

Prilagođavanje za onlajn upotrebu:

Učenici prave sopstvenu ili porodičnu tablu poštenja kod kuće.

JA NE
VARAM

SVAKI PUT
ISPRIČAM ŠTA
SE DESILO

POŠTUJEM
PRAVILA

MOŽE DA MI
SE VERUJE

NE ŠIRIM
GLASINE

JA NE
KRADEM

JA NE
LAŽEM

PRIZNAJEM
SVOJE
GREŠKE

JA SAM ISKREN

JA NE VARAM

JA NE KRADEM

UVEK GOVORIM
ISTINU

ODGOVORNOST

Odgovornost podrazumeva brigu o drugima, svom okruženju i sebi. Biti odgovoran znači da radite ono što se od vas očekuje i da snosite posledice sopstvenog rada.

6-8 . NAPREDNI ČAS

ODGOVORNOST U SVAKODNEVNOM ŽIVOTU

- Motivisati učenike da daju sopstvene primere odgovornosti.

Učenici će:

- Znati definiciju odgovornosti i zašto je ona važna.
- Prepoznati primer samoodgovornosti u svakodnevnom životu.
- Identifikovati situacije u kojima učenici pokazuju odgovornost.

- Karte za igranje (Dodatak)

Odgovornost oko nas

40 min

Opis aktivnosti

1. Napišite velikim slovima „ODGOVORNOST“ na tabli i definijište pojam.
2. Pokažite učenicima karte za igru (Dodatak) i objasnите da neke kartice imaju sliku i da će učenici morati da opišu situaciju, a neke kartice su prazne na kojima će učenici nacrtati primer koji opisuje odgovornost.
3. Pokažite učenicima praznu karticu i uputite ih da nacrtaju svoju sliku odgovornosti. Dozvolite učenicima da izraze svoje asocijacije na datu temu i pomozite im ako imaju pitanja.
4. Pokažite učenicima karticu sa samo slikom (bez objašnjenja na poledini) i pitajte ih zašto ova slika predstavlja odgovornost. Zamolite učenike da daju primer iz svog svakodnevnog života.

Saveti za karte:

II Obaveze u školi

- Da vaša školska klupa bude čista
- Da uradite svoj domaći zadatak
- Da slušate nastavnika
- Da ponesete sav školski pribor potreban za čas
- Da dođete u školu na vreme

III Odgovornosti u sportu

- Da pripremite svoju sportsku opremu
- Da trenirate
- Da uradite najbolje što možete
- Da poštujete sudije
- Da slušate svog trenera

IV Odgovornosti kod kuće

- Da vaša soba bude uredna
- Da počistite za sobom
- Da pomažete u kućnim poslovima
- Da brinete o svojoj porodici

V Odgovornosti prema sebi

- Da se brinete o sebi
- Da jedete zdravu hranu
- Da čitate knjige
- Da se prikladno obučete
- Da odgovarate za svoje postupke i njihove posledice

VI Odgovornosti prema drugima

- Da pokažete ljubav i poštovanje prema drugima
- Da slušate druge kada govore
- Da pomognete drugima kada je to potrebno
- Da ne širite glasine o drugima
- Da se lepo ponašate prema drugima

Prilagođavanje za onlajn upotrebu:

Za on-line čas koristite PowerPoint prezentaciju gde učenici biraju broj slajda i onda sve rade kao da su u učionici.

APP.: ODGOVORNOST 6-8 NAPREDNI .

Odgovornost oko nas

I

II

III

I

II

III

IV

V

VI

IV

V

VI

SERTIFIKAT

**USPEŠNO JE ZAVRŠIO/LA NAPREDNI NIVO
»I VALUE SPORT« PROGRAMA ZA UZRAST OD 6 DO 8 GODINA**

Mesto i datum:

Potpis nastavnika:

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

I VALUE SPORT

OBRAZOVANJE DECE ZASNOVANO NA VREDNOSTIMA

UZRAST 9-11

POŠTENJE

Poštenje ukazuje na važnost da svi imaju jednake mogućnosti da učestvuju i uspeju u aktivnostima, bez dobijanja nepravedne prednosti. Poštenje takođe predstavlja nepristrasnost ni prema jednoj ni prema drugoj strani.

9-11 . OSNOVNI ČAS

RAZUMEVANJE POŠTENJA

- Prepoznati da razumevanje pravičnosti podstiče empatiju.

Učenici će:

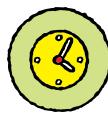
- Razumeti poštenje.
- Naučiti o jednakosti i pravičnosti.
- Naučiti razlike između pravičnosti i jednakosti.

- Tipični školski/radni pribor
- Bojice
- Markeri
- Slika jednakosti (Dodatak)

Napredovanje, nove mogućnosti

15 min

Opis aktivnosti

- Objasnite učenicima da pravičnost znači da svako dobija ono što mu je potrebno da bi uspeo, a zatim ih pitajte da li znaju za poštenje ili fer plej.
- Zatražite dva volontera, jednog višeg i jednog nižeg.
- Postavite dve stvari negde u učionici na istom nivou, na primer knjige na policu. Viši bi trebalo da može sa lakoćom da uzme predmet, dok će manji učenik imati poteškoća da do njega dođe.
- Pitajte učenike za ideje šta možemo učiniti da pomognemo manjem učeniku da dođe do svog predmeta.
 - Ako su u ovoj situaciji dečak i devojčica. Može li devojčica da traži pomoć od dečaka? Da li ona treba da traži pomoć samo od devojaka? Kako možemo pomoći?

Prilagođavanje za onlajn upotrebu:

Kada ste na mreži, potreban je roditelj/staratelj ili stariji brat ili sestra da bi sproveli ovu aktivnost.

Sportski duh

25 min

Opis aktivnosti

- Pogledajte video klip u kojem je prikazano fer plej ponašanje. Sportski klipovi imaju mnogo lepih trenutaka prepunih sportskog duha, pa analizirajte ovaj video sa učenicima.
- Pauzirajte posle svakog čina i zamolite učenike da opišu radnju.

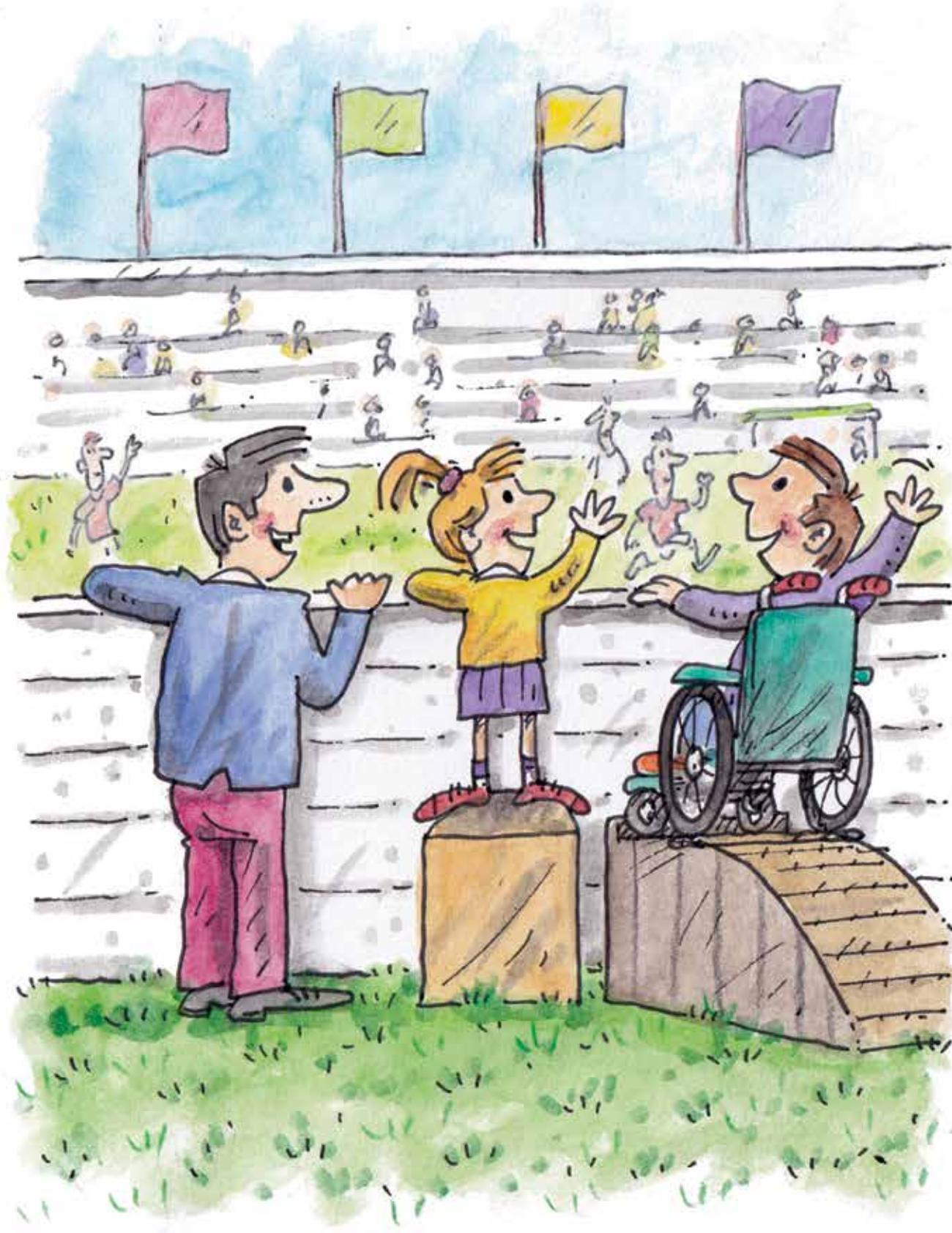
Video: Top 10 Fair Play Moments of The Decade 2010-2019 - Great Sportsmanship by Alaba, Hummels & Co. <https://www.youtube.com/watch?v=8ohw7I0m9Sw>

Prilagođavanje za onlajn upotrebu:

Podelite ekran sa video snimkom, knjigom ili crtanim filmom koji želite da učenici analiziraju i nastavite sa pitanjima.

POŠTOVANJE

Poštovanje znači da se prema drugima ponašate onako kako biste želeli da se prema vama ponašaju. Ono odražava ljubaznost, uljudnost i tolerantnost prema tuđim pogledima, kulturi i verovanjima.

9-11 . OSNOVNI ČAS

AKRONIM POŠTOVANJE

- Ilustrujete kako izgleda ponašanje u sportu sa poštovanjem

Učenici će:

- Imati dublje znanje o tome šta znači poštovanje u sportu.
- Razmisliti o varanju u sportu i moći da identifikuju zašto ove situacije nisu u skladu sa poštovanjem u sportu.

- Tipični školski/radni pribor
- Panel/sto/ploča

P-O-Š-T-O-V-A-N-J-E

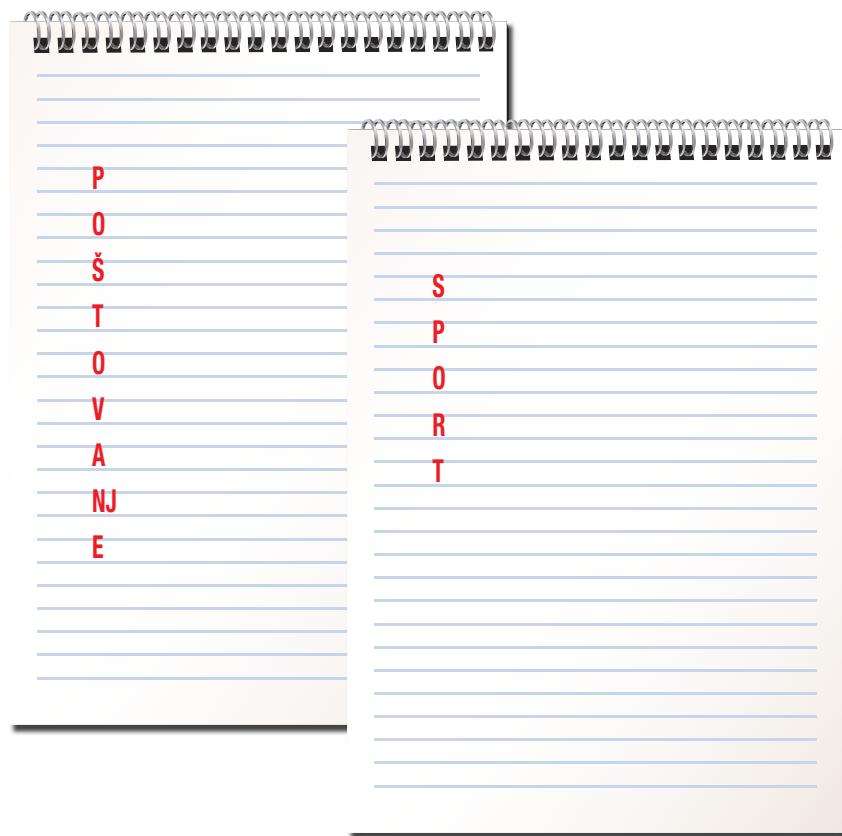
40 min

Opis aktivnosti

- Dajte učenicima nastavni listić sa slovima P O Š T O V A N J E jednim ispod drugog.
- Zamolite ih da dodaju slova kako bi formirali reči povezane sa poštovanjem. Upotrebljeno slovo ne mora da bude na početku reči.
- Dajte učenicima nastavni listić sa slovima S P O R T jednim ispod drugog.
- Ponovo ih zamolite da dodaju slova kako bi formirali reči povezane sa poštovanjem. Upotrebljeno slovo ne mora da bude na početku reči.
- Pitajte učenike slovo po slovo koje su reči napisali za poštovanje. Ako ovo oduzima previše vremena, samo se fokusirajte na 3-5 reči. Zatim uradite isto sa sportom.
- Formirajte grupe u kojima su ista ili slične asocijacije ispisane na papiru za reči poštovanje i sport. Podelite grupe tako da imate 2-3 učenika u grupi sa 2-3 iste ili slične reči.
- Svaka grupa sada treba da izabere svoj omiljen sport i treba da smisli skicu/igru vezanu za taj sportu gde se nalaze 2-3 reči.
- U međuvremenu sakupite papiriće sa rečima i prebrojite reči koliko se često pojavljuju. Napišite Poštovanje i Sport na tabli i napišite reči (najmanje 15) sa najvećim brojem pojavljanja. Što se reči češće pojavljuju, to bi trebalo da se nacrta veća veličina reči.
- Neka se učenici igraju predstave. Pre nego što počnu, moraju da predaju papir učiteljici i reći joj koje reči će koristiti. Posle ove kratke pantomime, ostali učenici treba da pogode koje su reči odgumljene.

Varijanta:

Koristite drugačiju (dužu) reč od sporta.

Prilagođavanje za onlajn upotrebu:

Nije potrebno prilagođavanje za onlajn nastavu; preporučljivo je koristiti alat za video konferenciju da mogu da se naprave odvojene sesije.

APP.: POŠTOVANJE 9-II OSNOVNI .

P-O-Š-T-O-V-A-N-J-E

P

O

Š

T

O

V

A

N

J

E

APP.: POŠTOVANJE 9-II OSNOVNI .
P-O-Š-T-O-V-A-N-J-E

S

P

O

R

T

SAOSEĆANJE

Saosećanje se odnosi na kvalitet zaštite i brige o tuđim osećanjima i blagostanju . Ono se ogleda u podržavanju, pomaganju i razumevanju drugih, onda kada je to neophodno.

9-11 . OSNOVNI ČAS

PRIMENA SAOSEĆANJA

- Biti u stanju da pokažete saosećanje i da pokažete da možete da se ponašate u skladu sa problemom i da se stavite na mesto drugih ljudi.

Učenici će:

- Prepoznati kako drugi izražavaju emocije i koje emocije izražavaju.
- Pokazati saosećanje.

- Slike saosećanja (Dodatak)
- Raspon emocija (Dodatak)
- Pismo saosećanja sa prazninama koje treba popuniti (Dodatak)

Uvod u saosećanje

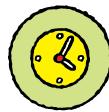
Opis aktivnosti

1. Pitajte učenike da li se sećaju šta je/znači saosećanje i čega se sećaju iz prethodnog časa (6-8). Ako u odeljenju ima novih učenika, oni koji su bili na času 6-8 mogu da objasne čega se sećaju.
2. Na osnovu onoga što je rečeno, dajte kratak rezime prve lekcije (Lekcija 6-8: Uvod u saosećanje). Da biste podsetili učenike na prethodni čas, možete koristiti Raspon emocija i slike saosećanja (Prilog).
3. Zamolite učenike da identifikuju šta se dešava na slikama i na koji način pokazuje saosećanje i koje osećanje emoji izražavaju.

Prilagođavanje za onlajn upotrebu:

Slike se dele na ekranu.

10 min

Varijanta:

Nastavnik može da glumi ili da zamoli učenike da odglume scene prikazane na slikama, a zatim da nastavi sa pitanjima i razgovorom.

Četiri musketara

Opis aktivnosti

1. Podelite učenike u grupe (idealno bi bile grupe od četiri, ali i druge kombinacije funkcionišu).
2. Objasnite učenicima pravila igre: U svakoj grupi, tri učenika će morati da ostanu mirni u zadatim položajima (ruke ispravljene iznad glave, radeći pokret koji se ponavlja jednom rukom, balansirajući mali predmet na poledini njihovih ruku,...) dok četvrti trči unaokolo definisanom rutom. Trkač nastavlja da ide sve dok jedan od vršnjaka iz grupe ne zatraži od njega da bude zamenjen. Oni menjaju uloge. Od tog trenutka, novi trkač počinje, ali ovoga puta, dok se ostali bore, ne mogu da traže da budu zamenjeni, trkač to mora da shvati posmatrajući ih i tražeći bilo kakav neverbalni znak.
3. Aktivnost prestaje nakon najmanje dva kruga za svaku grupu (jedan verbalni i jedan neverbalni).
4. Pitajte učenike kako su znali da se drugi bore ili kako su oni izrazili svoju borbu i započnite razgovor o neverbalnoj komunikaciji emocija.

Prilagođavanje za onlajn upotrebu:

Koristite položaje/pokrete koji se lako mogu videti na ekranu: držite ruke i šake pravo ispred sebe, držite predmet balansiran na njihovoj glavi/vrhu ruke, itd.

10 min

Varijanta:

Ovo su primeri. Možete izabrati bilo koju drugu poziciju ili se pomeriti, ali morate biti sigurni da to ne bi dovelo do bilo kakve povrede. Takođe možete da naredite učeniku koji se bori da napusti ili da mu da trag.

Pismo saosećajnosti

20 min

Opis aktivnosti

1. Zamolite razred da identifikuje sve tipove ljudi, osim sportista, bez kojih sportisti ne bi mogli da se bave ili da se bave svojim sportom (treneri, sudije i sudije, lekari, nutricionisti, roditelji, ali i: izdavanje karata oficiri, baštovani, čistači, volonteri,...) i kako bi to uticalo na sport da ovih ljudi nije bilo.

2. Nastavite sa sledećim pitanjima:

- Kako biste se osećali da vam niko ne zahvali za posao koji radite?
- Kako biste se osećali da niko ne primeti šta ste uradili za njih?
- Šta mislite kako biste se osećali kada bi vam se neko zahvalio za vaš rad?

3. Ovim pitanjima pokušajte da naterate učenike da razmisle o važnosti ljudi koje ne primećujete, ali su ključni za nesmetano odvijanje sporta. Staviše, na osnovu odgovora učenika možete istaći činjenicu da će dati sve od sebe ako promovišete i imate saosećajni pogled na nečiji rad, ako znaju da neko obraća pažnju na ono što radi.

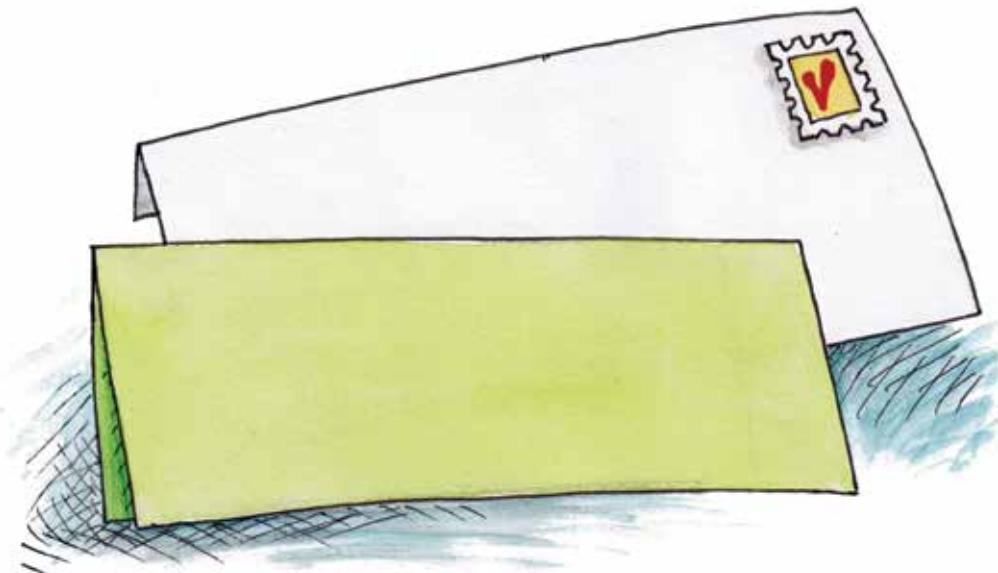
4. Uputite učenike da napišu kratko pismo jednom od ljudi koje ste ranije identifikovali koji pomaže u sportu. Svako slovo treba da sadrži sledeće: ko je osoba, šta radi i šta će biti posledice ako bi prestали da rade svoje posao. Ako se učenici imaju probleme sa pisanjem svojih pisma, mogu to da rade u grupama ili da koriste šablon iz Dodatka.

5. Nakon što svi popune pismo, izaberite nekog od učenika da pročita svoje pismo naglas i vidi da li se svi slažu sa njima.

Predlog: Nakon aktivnosti, odeljenje može da se obrati lokalnom sportskom klubu i da pisma dostave ljudima o kojima se raspravlja u njihovim pismima (ako je učenik iz odeljenja u klubu, nastavnik mu može dati da bude odgovoran da isporuči pismo). Ako ovi ljudi reaguju (odgovore pismom razredu, pozovu, itd.), razred će moći da se uveri u pozitivan efekat odavanja priznanja i priznanja drugima za ono što rade. Ovo donosi iskustvo bliže svakodnevnom životu učenika.

Varijanta:

Zamislite priču koja se dešava tokom treninga ili takmičenja, identifikujte sve moguće likove i kreirajte dijalog sa sportistom i osobom bez koje sport ne bi išao glatko.

Prilagođavanje za onlajn upotrebu:

Neka pismo saosećanja bude u Wordu (ili drugom onlajn formatu) dokumentu. Svaki učenik ga popunjava i deli sa razredom.

APP.: SAOSEĆANJE 9-II OSNOVNI .
Uvod u saosećanje

APP.: SAOSEĆANJE 9-II OSNOVNI .
Uvod u saosećanje

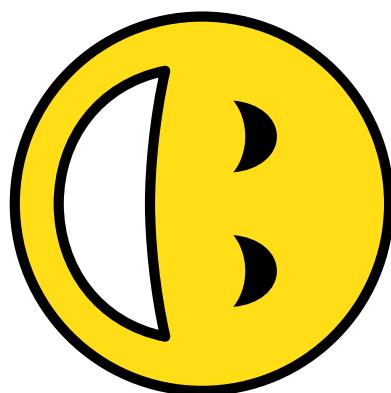

APP.: SAOSEĆANJE 9-II OSNOVNI .
Uvod u saosećanje

APP.: SAOSEĆANJE 9-II OSNOVNI .
Uvod u saosećanje

Saosećam sa

(uloga u sportu).

bez njega, koji radi

(Vrsta posla koju ova osoba radi da bi pomogla nesmetanom odvijanju sporta),

bilo bi

(Posledice odsustva ove osobe u sportu).

ISKRENOŠT

Iskrenost odražava kvalitet istinoljubivosti prema drugima i sebi i mogućnosti da vam se veruje. U životu i sportu to znači da ne obmanjujete, ne kradete, ne varate ili lažete i da svoje misli i stavove iznosite istinito, pošteno i s poštovanjem najbolje što možete.

9-11 . OSNOVNI ČAS

POKAŽI SVOJU ISKRENOŠT

- Podsticati učenike da budu iskreni jedni prema drugima.

Učenici će:

- Prepoznati neiskreno ponašanje.
- Pokazati iskreno ponašanje u svojim svakodnevnim aktivnostima.

- Bingo karte (Dodatak)

Bingo

20 min

Opis aktivnosti

1. Dajte svakom učeniku bingo karticu.
2. Odštampajte izjave na papiru, isecite ih posebno, preklopite i stavite u činiju ili kesu.
3. Objasnite učenicima pravila: vi ćete, kao pozivalac, pročitati izjave. Učenici treba da pronađu pridruženu reč (na primer: izjava – Održati reč kada nešto obećate/povezana reč – ponašati se istinito) i precrtati je ili staviti parče papira da pokrije kvadrat na svojoj kartici. Kada učenik pokrije sve kvadrate u jednom redu (vertikalno ili horizontalno), podiže ruku i više „BINGO“. Učenik zatim objašnjava šta znače reči u tom redu.
4. Igra se igra dok ne pročitate sve izjave.

Prilagođavanje za onlajn upotrebu:

Učenici stampaju bingo kartice kod kuće. Druga prilagođavanja nisu potrebne za onlajn čas.

Brzi sastanak

20 min

Opis aktivnosti

1. Zajedno sa učenicima pripremiti učionicu u a na taj način, da su dva seta stolica okrenutih jedan prema drugom u velikom krugu.
2. Ako u odeljenju ima više od 20 učenika podelite ih u dve grupe i pripremite dva kruga sa stolicama. 3. Uputite učenike da sednu na stolice i okrene se jedan prema drugom.
4. Objasnite aktivnost: svaki učenik ima 1 minut da kaže nešto iskreno i ljubazno o osobi koja sedi ispred njega. Zatim menjaju uloge. Kada se završe prvi parovi, svi menjaju sedenje za jednu poziciju udesno i igraju dalje. Igra se sve dok svi u grupi ne budu upareni jedni sa drugima.

5. Posle igre pitajte učenike:

- Da li je bilo teško reći nešto ljubazno i iskreno svojim drugovima iz razreda?
- Kako ste se osećali kada su vam drugi učenici govorili lepe reči?

Prilagođavanje za onlajn upotrebu:

Podelite učenike u manje grupe kada razmenjuju iskrene reči jedni o drugima. Promenite članove grupe nakon 10 minuta (ili 15, zavisi od veličine grupe).

VARATI

GOVORITI ISTINU

LAGATI

OGOVARATI

UKRASTI

SLEDITI PRAVILA

PREVARITI

PRIZNATI GREŠKU

RADITI ISTINITO

POŠTOVATI

BITI ISKREN PREMA DRUGIMA

MISLI PRE NEGO ŠTO GOVORIŠ

VARATI	RADITI ISTINITO	LAGATI	
	OGOVARATI	BITI ISKREN PREMA DRUGIMA	GOVORITI ISTINU
SLEDITI PRAVILA		PREVARITI	MISLI PRE NEGO ŠTO GOVORIŠ
POŠTOVATI	UKRASTI		PRIZNATI GREŠKU

PRIZNATI GREŠKU	OGOVARATI		POŠTOVATI
PREVARITI		LAGATI	RADITI ISTINITO
	VARATI	BITI ISKREN PREMA DRUGIMA	UKRASTI
GOVORITI ISTINU	MISLI PRE NEGO ŠTO GOVORIŠ	SLEDITI PRAVILA	

PREVARITI		GOVORITI ISTINU	MISLI PRE NEGO ŠTO GOVORIŠ
SLEDITI PRAVILA	VARATI		UKRASTI
	OGOVARATI	LAGATI	BITI ISKREN PREMA DRUGIMA
RADITI ISTINITO	POŠTOVATI	PRIZNATI GREŠKU	

PREVARITI		SLEDITI PRAVILA	UKRASTI
POŠTOVATI	BITI ISKREN PREMA DRUGIMA	PRIZNATI GREŠKU	
MISLI PRE NEGO ŠTO GOVORIŠ	PREVARITI		GOVORITI ISTINU
LAGATI		VARATI	OGOVARATI

BITI ISKREN PREMA DRUGIMA	OGOVARATI		VARATI
PREVARITI		RADITI ISTINITO	POŠTOVATI
MISLI PRE NEGO ŠTO GOVORIŠ	GOVORITI ISTINU	SLEDITI PRAVILA	
	PRIZNATI GREŠKU	LAGATI	UKRASTI

MISLI PRE NEGO ŠTO GOVORIŠ	PREVARITI		GOVORITI ISTINU
BITI ISKREN PREMA DRUGIMA		LAGATI	UKRASTI
SLEDITI PRAVILA	POŠTOVATI		PRIZNATI GREŠKU

SLEDITI PRAVILA		RADITI ISTINITO	MISLI PRE NEGO ŠTO GOVORIŠ
UKRASTI	GOVORITI ISTINU		LAGATI
PRIZNATI GREŠKU	OGOVARATI	VARATI	
	PREVARITI	POŠTOVATI	BITI ISKREN PREMA DRUGIMA

LAGATI	UKRASTI		BITI ISKREN PREMA DRUGIMA
PRIZNATI GREŠKU		SLEDITI PRAVILA	MISLI PRE NEGO ŠTO GOVORIŠ
	PREVARITI	RADITI ISTINITO	POŠTOVATI
VARATI	OGOVARATI	GOVORITI ISTINU	

ODGOVORNOST

Odgovornost podrazumeva brigu o drugima, svom okruženju i sebi. Biti odgovoran znači da radite ono što se od vas očekuje i da snosite posledice sopstvenog rada.

9-11 . OSNOVNI ČAS

RAZUMEVANJE ODGOVORNOSTI KROZ PRIMERE USPEŠNIH SPORTISTA

- Da pokažu kako izgleda odgovorno ponašanje u sportu.

Učenici će :

- Imati dublje znanje o tome šta znači odgovornost u sportu.
- Identifikovati situacije koje nisu u skladu sa odgovornošću u sportu.
- Biti u stanju da pokažu šta je odgovorno ponašanje u sportskom okruženju;

- Karte za igranje (Dodatak)

Odgovornost je deo uspeha

40 min

Opis aktivnosti

1. Recite učenicima da nacrtaju i opišu sportistu i odgovornost u sportu.
2. Pokažite kartice (odštampane pre časa) i objasnite učenicima da svaka kartica prikazuje sliku koja opisuje odgovornost.
3. Podelite učenike u šest grupa i uputite ih da imaju grupnu intervenciju i diskusiju.
4. Zamolite jednog učenika iz svake grupe da odabere karticu i predaje ostalim učenicima. Dajte grupama malo vremena da razgovaraju o sadržaju kartice u okviru svoje grupe.
5. Zamolite jednog učenika iz svake grupe da objasni celom razredu šta veruje da slika predstavlja. Nakon što su gotovi, pročitajte tekst na poledini kartice i povežite ga sa odgovornošću.
6. Započnите diskusiju sledećim pitanjima za svaku karticu:

Karta I:

- Ko je bio odgovoran u ovom slučaju?
- Koja je bila uloga bake?
- Koja je bila uloga doktora?
- Koja je bila uloga oca?
- Kakva je bila uloga velikog kluba?

Karta II:

- Ko je bio odgovoran u ovom slučaju?
- Kakva je bila uloga braće?
- Kakva je bila uloga roditelja?

Karta III:

- Ko je bio odgovoran u ovom slučaju?
- Koja je bila uloga majke?
- Koja je bila uloga trenera?

Prilagođavanje za onlajn upotrebu:

Za on-line čas koristite PowerPoint prezentaciju gde učenici biraju broj slajda i onda sve rade kao da su u učionici.

I

II

III

I

Bio jednom mali dečak koji je voleo da igra fudbal. Znajući to, baka ga je vodila na trening jer niko nije imao vremena da mu pomogne. Trener mu je rekao da je premalenog rasta. Dečiji lekar je dijagnostikivao nedostatak hormona rasta i prepisao medicinsku terapiju. Pošto je lek bio skup, činilo se da će dečak morati da prestane da trenira. Međutim, njegov tata je pronašao put i doveo ga u veliki klub, Barselonu, koja je odlučila da dečaku plati lek ako bude igrao za njih. Danas je taj dečak jedan od najboljih fudbalera na svetu.,.

I

II

Kada je bio mali, gledao je svoju braću kako igraju košarku. Ima po malo od oba brata: jedan je talentovan, a drugi jak. Braća su ga učila prvim koracima košarke. Porodični stan je bio veoma mali. Imali su dve sobe, kuhinju i kupatilo. Tu su mu živeli majka, otac, dva brata i baka. Bila je puna kuća. Imali su čak i mali koš u stanu, pa su se njegova braća i on stalno igrali. Roditelji su ga podržavali i nisu se žalili na buku. Ali komšije koje su živele ispod stalno su se žalile njegovim roditeljima na buku. Taj momak je danas najbolji NBA košarkaš, a komšije su ponosne na njega.

II

III

Jedna devojčica je bila predodređena da bude sportista, baš kao i njena majka, koja ju je podržavala od početka. Čak je nasledila i trenera svoje majke. Odrasla je u malom gradu, gde se mnogo igrala sa decom. Bila je brza, veoma brza i mogla je daleko da skoči. To je činilo srećnom, pa joj nije bilo teško da sluša trenera koji joj je bio izuzetno posvećen. Pre svega je volela atletiku. I ubrzo je počela da osvaja prvenstvo za prvenstvom. Ima medalje sa evropskih svetskih takmičenja i Olimpijskih igara. Danas se spremila da ponovo osvoji medalju na svetskom prvenstvu.

III

IV

II

V

II

VI

II

IV

Dečko je rođen na malom ostrvu u sredinom Atlantskog okeana. Umesto plivanja, zahvaljujući njegovom ocu, koji je radio u fudbalskom klubu, došao je do lopte i nikad se nije odvojio od nje. Njegova majka je rekla da je jeo, učio, i spavao sa loptom. I zaista, sa 16 godina igrao je za Manchester Junajted, jedan od najboljih klubova na svetu. On je, takođe, postao član nacionalnog tima i zahvaljujući svom majstorstvu doveo na Evropsko prvenstvo. Zato što je izgubio svoje roditelje rano, naučio je šta znači kad si sam i odlučio da pomogne deci koja su u nevolji širom sveta. Posle zemljotresa u Nepalu, i cunamija na Tajlandu, i nuklearnoj katastrofi u Japanu, pomogao je više nego neke bogate zemlje, ne samo u novcu već u obrazovanju dece koja su izgubila roditelje.

II

V

Kao dečak, ustajao je u pet ili šest pre škole i išao u salu. Čistačice su mu pomogle i dozvolile mu da trenira pre svih. Vežbao je koševe, stotine šutova svakog dana pre škole. Postavio bi stolice i driblao. Uživao je u košarci. Bio je najodgovorniji igrač u svom klubu. Postojao je period kada bi dostizao normu od nekoliko stotina koševa dnevno. Bio je odgovoran jer je trenirao osam ili devet sati dnevno, svaki dan bez izuzetaka. U celoj karijeri nije propustio ni deset planiranih treninga.

II

VI

Biti deo tima nije lako, ali je važno, pogotovo ako želite da postignete vrhunski rezultat. Nije važno uvek biti prvi, ali je važno uvek davati sve od sebe i slušati trenera. Zato je timski duh najvažniji. Pripadanje timu je i obaveza i odgovornost. Dobro je da, ako ste već deo tima, da se uklopite, slušate trenera, uvek podržavate saigrače i tretirate ih kao deo sportske porodice. Pitanje lične odgovornosti je kako ćete živeti sa saigračima i trenerom.

II

SERTIFIKAT

USPEŠNO JE ZAVRŠIO/LA OSNOVNI NIVO
»I VALUE SPORT« PROGRAMA ZA UZRAST OD 9 DO 11 GODINA

Mesto i datum:

Potpis nastavnika:

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

POŠTENJE

Poštenje ukazuje na važnost da svi imaju jednake mogućnosti da učestvuju i uspeju u aktivnostima, bez dobijanja nepravedne prednosti. Poštenje takođe predstavlja nepristrasnost ni prema jednoj ni prema drugoj strani.

9-11 . NAPREDNI ČAS

POŠTENJE NIJE UVEK RAVNOPRAVNOST

- Stvoriti jasnú razliku između vrednosti i uticati na jačanje osnovnih elemenata poštenja.

Učenici će:

- Razumeti razlike između pravičnosti i jednakosti.
- Definisati te razlike.

- Tipični školski/radni pribor

Da li poštenje znači jednakost?

10 min

Opis aktivnosti

- Pitajte učenike da li poštenje uvek znači jednak tretman?
- Nakon što odgovore, navedite primere iz različitih predmeta ili sportova u kojima učenici/sportisti imaju jednak tretman, ali to nije nužno fer.

- Procenite razumevanje poštenja od strane učenika:
 - Zamolite učenike da napišu šta veruju da je poštenje.
 - Zamolite učenike da napišu šta poštenje nije.
 - Zamolite učenike da napišu šta je jednakost.
 - Zamolite učenike da napišu šta jednakost nije.

Prilagođavanje za onlajn upotrebu:

Prilagođavanje nije potrebna za onlajn časove.

Visoki ima loptu ?

10 min

Opis aktivnosti

- Recite učenicima sledeći primer:

„Bob i Mark su drugovi iz razreda i oboje dele ljubav prema košarci. Bob je visok 1,2 metra, dok Mark, najviši u svojoj grupi je visok 1,6 metara. Tokom njihovog časa fizičkog, gde biraju da igraju košarku, trener traži da igraju jedan protiv drugog, gde pobeđuje onaj koji prvi postigne 4 boda, a računa se jedan poen po košu.

- Pitajte učenike:

- Da li verujete da je fer da se Bob takmiči sa Markom?
- Kako se ova igra može prilagoditi tako da bude poštena za Boba?
- Zamislite da je Bob izgubio od Marka 4-0, kako bi se osećao?

- Objasnite učenicima da jednak tretman ne znači uvek pravičan tretman. Svima možete priuštiti iste alate, status i mogućnosti, ali za neku decu su neophodne druge adaptacije da bi to bilo pravedno.

- Na osnovu gornjeg primera diskusija sa učenicima:

- Šta bi trener mogao da uradi da bi utakmica bila fer?
- Da li bi mogao da izabere pogodnijeg protivnika za Boba i Marka, na osnovu visine i nivoa veštine?
- Da li je mogao da napravi igru tri na tri, ili pet na pet gde bi timovi bili sličniji, a svako bi igrao određenu ulogu?

- Koje druge situacije ili primere možete da se setite, gde pošteno nije uvek jednak?

Definicija pravičnosti često uključuje jednakost za jedan način, oblik ili formu, ali jednakost retko ima pravičnost u svojoj definiciji. Jednako znači isto, dok pošteno znači nepristrasno i pravedno postupanje ili ponašanje bez favorizovanja ili diskriminacije.

Prilagođavanje za onlajn upotrebu:

Prilagođavanje nije potrebno za onlajn čas.

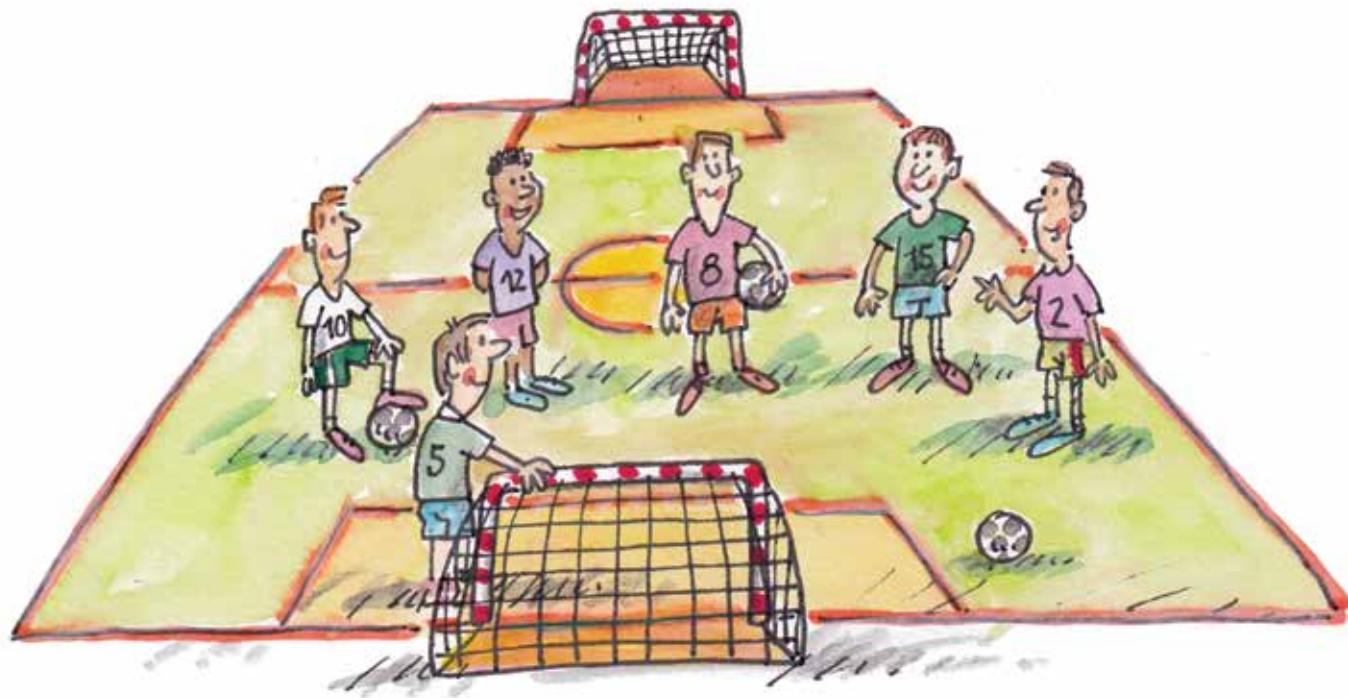
Sledite pravila

20 min

Opis aktivnosti

- Objasnite učenicima da će igrati igru koja prati pravila H.O.R.S.E., gde kada promašite udarac, dobijate jedno slovo reči. Kada sakupite sva slova, gubite igru i izlazite van granica.
- Ova igra loptom zahteva određene granice za učenike da igraju. Pravila su jednostavna:
 - Jedan učenik prvo ima loptu i postaje Strelac.
 - Strelac mora da broji do 10, dok ostali učenici koji igraju igru trče unutar granice.
 - Kada vreme prođe, svi moraju da zastanu.
 - Strelac može napraviti pet koraka od svog mesta u pravcu koji želi, ka izabranom igraču.
 - Posle tih pet koraka mora da baci loptu na igrača. Ako promaši, dobija prvo slovo - H. Ako uspe da pogodi drugog igrača, on biva zamenjen kao Strelac, a igrač koji je pogoden dobija H.
 - Pobednik je poslednji igrač koji stoji.
- Pre igranja igre pitajte učenike da li je važno poštovati pravila? Ako jeste, zašto su važna pravila igre? U igri kao što je Strelac, šta možemo da promenimo da bi igra bila inkluzivnija ili pravednija za sve učenike?
- Nakon što učenici dobiju priliku da igraju igru pitajte ih:
 - Koja još pravila možemo dodati igri da bi bila zabavnija?
 - Možemo li eliminisati pet koraka i zameniti ih sa dva? Ili bi to stvorilo nepravednu prednost onima koji jure okolo?
 - Da li možemo da eliminišemo granicu dok ostavljamo Strelcu opciju da preduzme samo pet koraka?
 - Kako možemo dodati još igrača, a da igra bude kratka? (SAVET: smanjite broj slova u igri na 3, ili možda 2).
 - Zašto su pravila važna u svakoj igri? - zapišite njihove odgovore.

Prilagođavanje za onlajn upotrebu:

Ova se igra ne može sprovesti preko onlajn nastave.

POŠTOVANJE

Poštovanje znači da se prema drugima ponašate onako kako biste želeli da se prema vama ponašaju. Ono odražava ljubaznosti, uljudnosti i tolerantnosti prema tuđim pogledima, kulturi i verovanjima.

9-11 . NAPREDNI ČAS

POŠTUJTE PRAVILA

- Povećati empatiju u sportu.

- Učenici će razviti poštovanje i razumevanje za druge.

- Nema

Uhvati me ako možeš.

40 min

Opis aktivnosti

1. Uputite učenike da se igraju hvatanja u različitim oblicima. Oni smeju samo da gaze do linije u teretani ili na igralištu. Trebalo bi da postoji dovoljno „bezbednih zona“, što znači da ako stojite u tim zonama, ne možete biti uhvaćeni.
2. Odredite 2 ili više „hvatača“. Ako je učenik izbačen, on/ona napušta teren. Planirajte koliko je potrebno vremena da svi budu uhvaćeni.
3. Igrajte prvi put.
4. Sada dodajte 2 ili 3 osobe sa određenim opterećenjima (npr. vežite im pertle, na prsluk stavite utege, itd.).
5. Pustite ih da ponovo igraju, ali u ovoj rundi učenici sada moraju da se rukuju sa hvatačima nakon što su uhvaćeni i da kažu: „Bravo“. Svi oni koji ne hvataju treba da pomognu učenicima sa opterećenjem noseći ih ili žrtvujući sebe. Svi daci, koji su izbačeni, sada treba da bodre sve ostale igrače sa bočne linije. Cilj onih koji ne hvataju je da hvatačima sada treba više vremena.
6. Okupite učenike u krug i započnite diskusiju sa sledećim pitanjima:
 - Kako ste se osećali kada ste igrali u drugoj rundi, sa igračima koji govore „dobar posao“ i vode računa o onima sa određenim opterćenjima?
 - Da li je bilo razlike između igara? Ako jeste, zašto?

Varijanta:

Igrajte ovu vrstu igre sa pravilima igre Između dve vatre.

Prilagođavanje za onlajn upotrebu:

Ova aktivnost ne može da se izvodi tokom onlajn časa.

SAOSEĆANJE

Saosećanje se odnosi na kvalitet zaštite i brige o tuđim osećanjima i blagostanju. Ono se ogleda u podržavanju, pomaganju i razumevanju drugih, onda kada je to neophodno.

9-11 . NAPREDNI ČAS

KAKO DA REAGUJEŠ SAOSEĆAJNO

- Da budete u stanju da примените i pokazete saosećanje.

Učenici će:

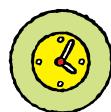
- Prepoznati kako drugi izražavaju emocije i koje emocije se izražavaju.
- Pokazati saosećanje.

- ABCD karte (Dodatak)

Usvojite odgovarajuće ponašanje

30 min

Opis aktivnosti

1. Predstavite sportske situacije u kojima glume dva glavna lika programa (Ime 1 i Ime 2). Igra se individualno ili u malim grupama.

2. Dajte četiri karte učenicima: A, B, C i D (ako se igra pojedinačno, svaki učenik dobija komplet od 4 karte, ako je po grupama, set se daje po grupi) (Prilog). Svako slovo će imati različitu boju (A=zelena, B=crvena, C= plava, D=žuta). Za svaku situaciju biće 4 moguća odgovora između kojih će učenici morati da biraju. Za svaku situaciju, svaki učenik/grupa će postaviti karticu koja predstavlja odgovor za koji misli da je tačan. U zavisnosti od odgovora, pitajte učenike sa drugačijim odgovorom da ga objasne.

Situacija 1: Ime 1 i Ime 2 su na času fizičkog vaspitanja. Nastavnik je pripremio trku u kojoj će učenici morati da trče što brže. Ime 1 prvo završava trku i vidi da je Ime 2 poslednje i ima problema da završi stazu (zbog bočnog šava). Šta biste radili da ste na prvom mestu?

O: Ne gledam trku, završio sam prvi, i to je sve što je važno.

B: Odlazim kod ostalih učenika koji su takođe završili trku da razgovaram.

C: Zgrabim svoju flašu sa vodom, sednem i čekam dok svi ne pređu cilj.

D: Ostajem pored trke da navijam za Ime 2 i čekam ga na cilju.

Situacija 2: Ime 1 i Ime 2 se igraju sa drugim prijateljima tokom pauze za ručak u školi. Dok Ime 1 pokušava da dodirne Ime 2, Ime 2 se spotakne i padne na zemlju. Izgleda da je Ime 2 povređeno i da mu je skočni zglob uvrnut. Kako biste reagovali na ovu situaciju?

A: Uganuće skočnog zgloba nije tako teško, ohrabrujem ostale da nastave da igraju;

B: Ljut sam zbog povrede Ime 2, igra je uništena i ne mogu više da igram zbog toga;

C: Pokušavam da umirim Ime 2 i pokušavam da kontaktiram nastavnika ili nekoga ko može da pomogne;

D: Smejem se jer je način na koji je Ime 2 pao bio veoma smešan.

Situacija 3: Ime 1 je upravo pobedilo u igri protiv Imena 2. Igra je bila veoma intenzivna i oba igrača su htela da pobede. Nažalost, Ime 2 je izgubilo i toliko je razočarano da počinje da plače. Kako biste reagovali da ste Ime 1?

A: Nisam ja kriv što Ime 2 plače, uradio sam ono što sam morao da pobedim u igri;

B: Nije mi žao što Ime 2 plače, gledam svoja posla, to nije moj problem;

C: To je samo igra, ne razumem zašto Ime 2 plače; D: Pokušavam da utešim Ime 2 zbog gubitka i čestitam im na dobroj igri koju su odigrali. Uveravam ih i kažem im da će možda pobediti sledeći put.

Situacija 4: Postoji novi učenik u odeljenju Ime 1 i Ime 2. Novi učenik je stidljiv i bori se da stekne nove prijatelje u školi. Ime 1 i Ime 2 igraju bakin korak tokom svake pauze. Na pauzi, Ime 1 vidi da je novi učenik sam, kako reaguje?

A: Samo želim da igram igru sa svojim prijateljem;

B: Pauza je prekratka da bi stekli nove prijatelje;

C: Pitam novog učenika da li želi da se igra sa nama;

D: Nije moj problem ako ne može da stekne nove prijatelje.

Varijanta:

Možete odabrati situacije iz knjiga ili događaja koji su poznati razredu.

Prilagođavanje za onlajn upotrebu:

Napravite ankete na internetu da biste prikupili odgovare anonimno. Ispod su dve besplatne web stranice gde možete kreirati anketu sa besplatnim nalogom.

<https://freeonlinesurveis.com/pricing>

<https://koiondo.com/plans>

2. Da biste napravili anketu, pratite korake na web lokaciji. 3. Ako već imate nalog na nekom drugom mestu ili upoznati ste sa drugom web lokacijom možete nju da iskoristite

Ispričaj mi priču

15 min

Opis aktivnosti

1. Ispričajte učenicima priču o situaciji saosećanja bez davanja previše detalja.
2. Svaki učenik dodaje rečenicu u priču, jednu po jednu (npr. dan kada se to dogodilo, koliko je ljudi bilo, kakvo je bilo vreme, itd.).
3. Svaki put kada se nešto doda u priču, sledeći govornik treba da ponovi svaki detalj koji je prethodno dat (ponovi celu priču). Ako je ovo previše komplikovano, sledeći igrač može da počne samo od poslednjeg detalja priče.
4. Kada osetite da ima dovoljno detalja, počnite još jednu priču o saosećanju. Svaka priča treba da ima „loš početak“ i „srećan kraj“ Primeri „lošeg početka“: Juče sam vozio bicikl kada sam se spotaknuo..., hodao sam ulicom kada sam video mačku kako glasno mjaue... itd.

Varijanta:

Neka to bude „pisana“ aktivnost. Svaki učenik napiše prvu rečenicu na listu papira, a zatim je predaje učeniku sa leve strane (ili po bilo kom drugom unapred definisanom redosledu - Ali mora biti isti red za svaki krug) koji treba da završi to sa drugom rečenicom i tako dalje. Da bi aktivnost ne bi trajala predugo, možete da stanete posle 5. ili 6. runde. Tako da učenici znaju da će morati brzo da smisle „srećan kraj“.

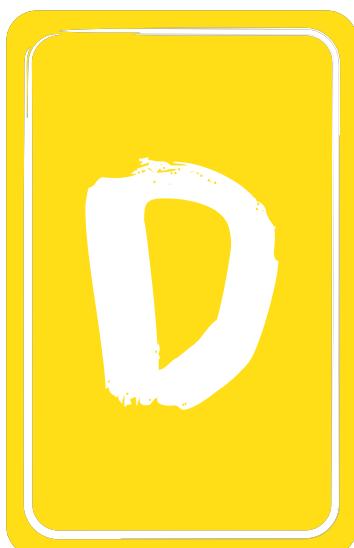
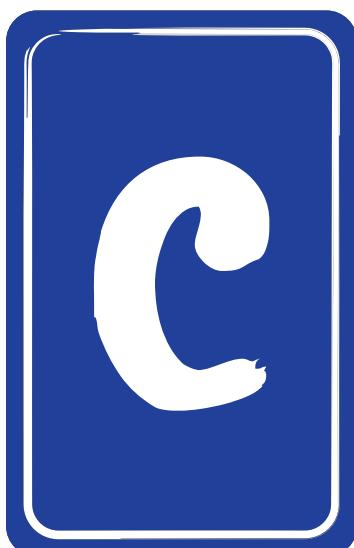
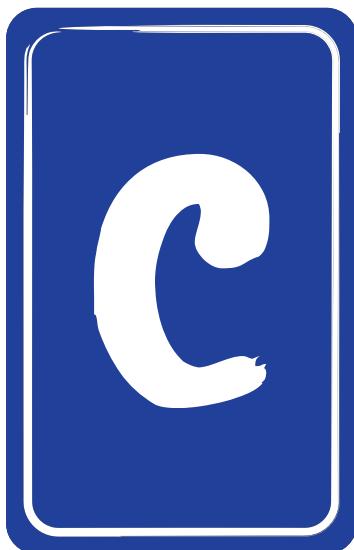
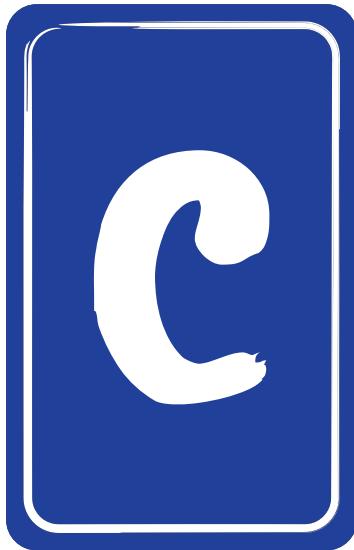

Prilagođavanje za onlajn upotrebu:

Zapišite rečenice u zajednički dokument podeljen preko Interneta

APP.: SAOSEĆANJE 9-II NAPREDNI .
Usvojite odgovarajuće ponašanje

ISKRENOŠT

Iskrenost odražava kvalitet istinoljubivosti prema drugima i sebi i mogućnosti da vam se veruje. U životu i sportu to znači da ne obmanjujete, ne kradete, ne varate ili lažete i da svoje misli i stavove iznosite istinito, pošteno i s poštovanjem najbolje što možete.

9-11 . NAPREDNI ČAS

ISKRENOŠT U SPORTU

- Ukazati učenicima na posledice neiskrenog ponašanja u sportu.

Učenici će:

- Prepoznati neiskreno ponašanje.
- Pokazati iskreno ponašanje u svojim svakodnevnim aktivnostima.

- Pretraga reči – igra ukrštenih reči (Dodatak)
- Knjižica „Mika divokoza i magične bobice“ (Dodatak)

Traženje reči

15 min

Opis aktivnosti

1. Podelite listove sa igricom za pretragu reči – ukrštene reči i uputite učenike da pronađu reči koje su napisane. Reči mogu da idu u bilo kom pravcu, ali ne mogu da dele slova.
2. Kada učenik pronađe prvu reč, treba da je zaokruži i podigne ruku.
3. Zamolite učenika da objasni razredu šta ova reč znači i pomozite mu u objašnjenju ako je potrebno.

Prilagođavanje za onlajn upotrebu:

Nije potrebno prilagođavanje za onlajn čas, učenici štampaju listove za pretragu reči kod kuće.

Mika divokoza i magične bobice

Opis aktivnosti

1. Uputite učenike da se smenjuju u čitanju knjige.
2. Nakon toga razgovarajte o knjizi sa učenicima – ukažite na ljubaznost, varanje, poštenje, ljubav prema sportu itd.
3. Postavite im pitanja kao što su:
 - Da li je bilo u redu što je Tomas koristio magične bobice?
 - Zašto je Tomas koristio magične bobice?
 - Da li je ovo bilo fer prema ostalim takmičarima?
 - Šta biste uradili da ste na mestu Tomasa?
 - Da ste pobedili, da li biste mogli da slavite čak i kada biste znali da ste pobedili jer ste varali?

Prilagođavanje za onlajn upotrebu:

Nije potrebno prilagođavanje za onlajn čas.

Varijante:

- Da biste otežali aktivnost, nemojte učenicima давати предложене речи, само им recite број речи које треба да пронађу.
- Да би активност била лакша, учињци би могли да је раде у паровима или малим групама.

O	T	I	N	I	S	I	G	D
A	R	T	U	K	R	A	S	T
E	Ć	I	E	E	T	A	K	I
O	D	L	F	J	S	O	R	M
Z	O	E	J	N	A	Ć	E	B
H	Č	D	M	A	S	A	N	C
E	J	N	E	R	E	V	O	P
E	R	A	L	A	Ž	B	J	H
T	A	L	I	V	A	R	P	V
F	V	E	Đ	N	R	E	U	Z

25 min

Varijante:

- Zamolite učenike da zapišu sažetak knjige i ukažu на pozitivне/negativне акције
- Podelite učenike u manje grupe, uputite ih да читaju knjigu и разговарају о садржају. Zamolite ih да касније поделе своје закључке.

O	T	I	N	I	T	S	I	G	D
A	R	T	U	K	R	A	S	T	I
E	Ć	I	E	E	T	A	K	I	E
O	D	L	F	J	S	O	R	M	R
Z	O	E	J	N	A	Ć	E	B	O
H	Č	D	M	A	S	A	N	C	L
E	J	N	E	R	E	V	O	P	E
E	R	A	L	A	Ž	B	J	H	S
T	A	L	I	V	A	R	P	V	C
F	V	E	Đ	N	R	E	U	L	Z

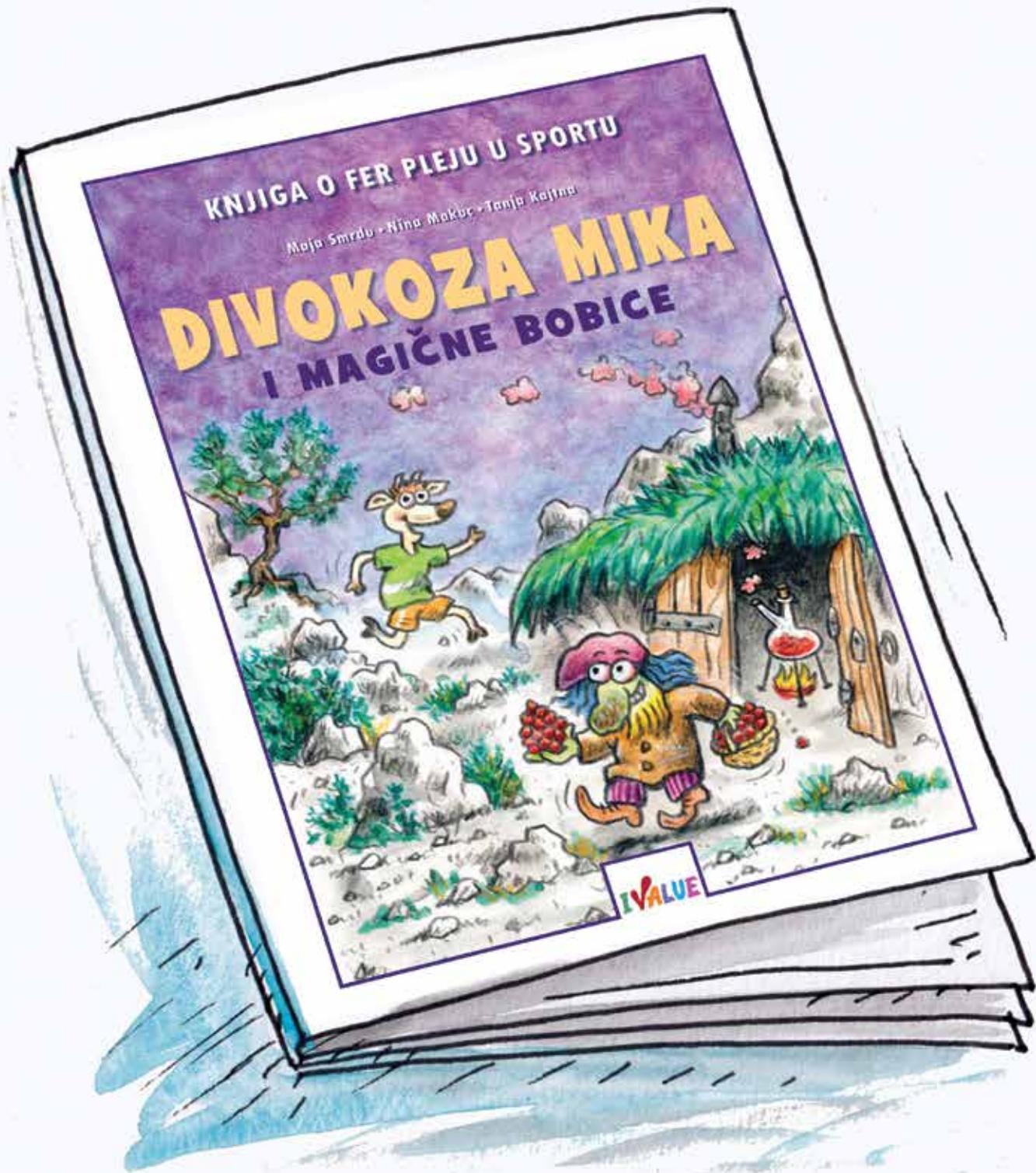
Pomoć:

varanje
laž
deliti
istinito

fer
obećanje
ukrasti

iskreno
pravila
poverenje

APP: ISKRENOŠT 6-8 OSNOVNI .
Mika divokoza i magične bobice

ODGOVORNOST

Odgovornost podrazumeva brigu o drugima, svom okruženju i sebi. Biti odgovoran znači da radite ono što se od vas očekuje i da snosite posledice sopstvenog rada.

9-11 . NAPREDNI ČAS

ODGOVORNOST U SPORTU

- Da motiviše učenike da daju sopstvene dodatne primere odgovornosti.

Učenici će:

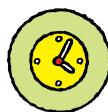
- Imati znanja o odgovornosti i zašto je ona važna.
- Prepoznati primer odgovornosti u sportu.
- Identifikovati situacije u kojima učenici pokazuju odgovornost u svojim sportskim aktivnostima.

- Karte za igranje (Dodatak)

Odgovornost tokom sportskih aktivnosti

40 min

Opis aktivnosti

1. Pokažite učenicima karte za igranje (Dodatak) i objasnite da neke kartice imaju sliku i da će učenici morati da opišu situaciju, a neke kartice su prazne na kojima će učenici nacrtati primer koji opisuje odgovornost.
2. Pokažite učenicima praznu karticu i uputite ih da nacrtaju svoju sliku odgovornosti. Dozvolite učenicima da izraze svoje asocijacije na datu temu i pomozite im ako imaju pitanja.
3. Pokažite učenicima karticu sa samo slikom (bez objašnjenja na poledini) i pitajte ih kako ova slika predstavlja odgovornost. Zamolite učenike da daju primer iz svog svakodnevnog života.

Saveti za karte:

II Odgovornost za svoje protivnike

- Da se prema protivnicima odnosite sa poštovanjem
- Da budete ljubazni prema svojim protivnicima
- Da nikada ne govorite loše stvari o svojim protivnicima
- Da ne potcenjujete svoje protivnike
- Da zaštitite svoje protivnike
- Da igrate pošteno protiv svojih protivnika

III Odgovornost za sopstvenu sigurnost

- Da nosite zaštitnu opremu, ako je potrebno
- Da se čuvate
- Da poštujete odluke sudija
- Da zaštitite slabije
- Da se ne dopingujete
- Da imate zaštitnu opremu

IV Odgovornost za održavanje sportskog duha

- Da se pridržavate pravila
- Budete dobar pobednik i gubitnik
- Da čestitate protivnicima
- Da sledite svoje snove
- Da nikada ne odustanete
- Da ne pokušavate da pobedite na nedozvoljen način

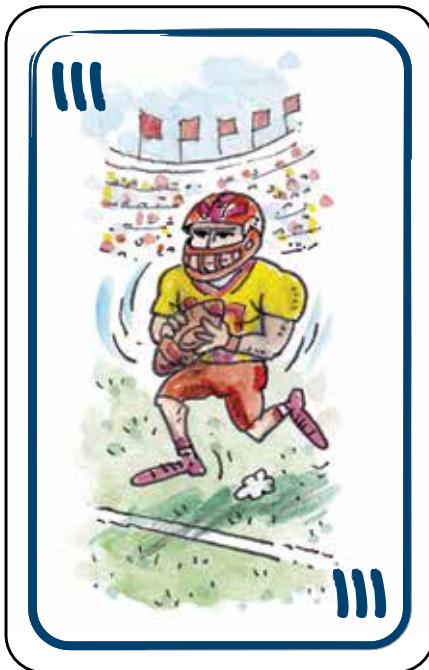
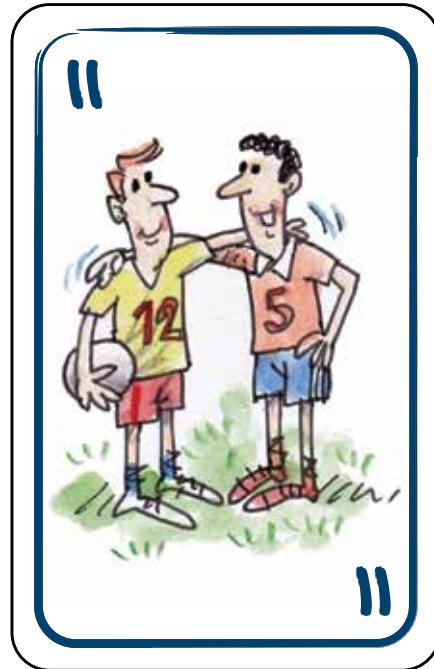
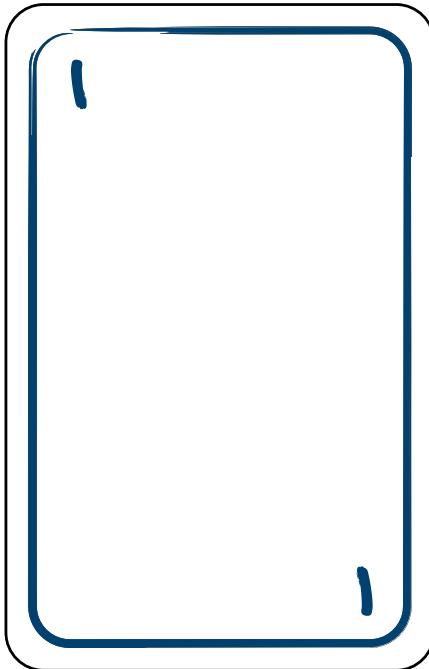

Prilagođavanje za onlajn upotrebu:

Za on-line čas koristite PowerPoint prezentaciju gde učenici biraju broj slajda i onda sve rade kao da su u učionici.

APP.: ODGOVORNOST 9-II NAPREDNI .

Odgovornost tokom sportskih aktivnosti

SERTIFIKAT

USPEŠNO JE ZAVRŠIO/LA NAPREDNI NIVO
»I VALUE SPORT« PROGRAMA ZA UZRAST OD 9 DO 11 GODINA

Mesto i datum:

Potpis nastavnika:

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

I VALUE SPORT

OBRAZOVANJE DECE ZASNOVANO NA VREDNOSTIMA

UZRAST 12-14

POŠTENJE

Poštenje ukazuje na važnost da svi imaju jednake mogućnosti da učestvuju i uspeju u aktivnostima, bez dobijanja nepravedne prednosti. Poštenje takođe predstavlja nepristrasnost ni prema jednoj ni prema drugoj strani.

12-14 . OSNOVNI ČAS

POŠTENJE U REČIMA

- Poboljšati rečnik.

Učenici će:

- Pratiti pravila.
- Poboljšajte rečnik sa sinonimima i antonimima za fer, pravedno i fer plej.

- Ne

Pantomima

40 min

Opis aktivnosti

ŠARADE

- Izaberite učenika koji će se izaći ispred odeljenja i dajte tom učeniku reč sa liste da odglumi da bi drugi pogodili. Nije dozvoljeno da govori.
- Uputite ostatak razreda da pogode šta učenik prikazuje, podižući ruke ili uzvikujući tačne odgovore.
- Učenik koji tačno pogodi istupiće i pokušati da prikaže novu reč.
- Ponavljajte igru dok svaki učenik u odeljenju ne dobije priliku da odglumi reči.

Sledeće reči su sinonimi i antonimi reči fer i poštenje.

SPISAK REČI:

- VELIKODUŠNO
- ČISTO
- JEDNAKO
- FER
- VARATI
- KRASTI
- POŠTENO
- LAŽLJIVO
- ODGOVORNO
- POŠTOVATI
- SAOSEĆAJNO

Prilagođavanje za onlajn upotrebu:

Pošaljite privatnu poruku učeniku koji treba da odglumi neku reč, a zajedničku poruku осталим да učestvuju.

POŠTOVANJE

Poštovanje znači da se prema drugima ponašate onako kako biste želeli da se prema vama ponašaju. Ono odražava ljubaznosti, uljudnosti i tolerantnosti prema tuđim pogledima, kulturi i verovanjima.

12-14 . OSNOVNI ČAS

MOŽEŠ LI TO DA OPRAVDAS?

- Razvijati empatiju i veštine samorasuđivanja

Učenici će:

- Razumeti značenje poštovanja i kako ga primeniti.
- Imati smernice kako da donešete odluke koje se poštuju.
- Biti u stanju da razmišljate o svom sopstvenom poštovanju.

- Tipični školski/radni pribor
- Ogledalo

Ogledalo/roditelji /pres konferencija-test

40 min

Opis aktivnosti

1. Objasnite učenicima da treba da razviju kratku priču. Glavni lik je elitni sportista. Važno je da postoji pozadinska priča za ovaj lik. Priča treba da sadrži izmišljeni lik sa imenom, godinama i sportom. Štaviše, prilika u kojoj je on ili ona vara koristeći doping. Objasnite zašto i kojom supstancom ili metodom (ovde možete pronaći stavke zabranjene liste: <https://www.wada-ama.org/en/content/what-is-prohibited>).

Pojednostavljeni primer može biti: „20-godišnji sprinter je uzeo stimulanse pre finala na Olimpijskim igrama“. Priprema ove priče treba da traje oko 10-15 min.

2. Zamolite učenike da pročitaju priču pred razredom. Čim završe, formirajte grupe i rasporedite ih:

- ispred ogledala (MIRROR TEST)
- u stolicu ispred celog razreda (PRESS CONFERENCE TEST)
- suprotno od vas (vi igrate njegove roditelje) (MUM/DAD TEST)

3. U ovoj novoj postavci oni moraju da objasne svoje postupke „drugom“. Kolega čita pitanja za drugim:

- Zašto ste uzeli ovu supstancu?
- Šta mislite šta drugi sportisti misle o ovome?
- Kako se osećate od kada ste je uzeli?
- Da li biste uzeli supstancu/lek iako je vašem najboljem prijatelju u isto vreme potreban ovaj lek jer je bolestan?
- Možete li zamisliti situaciju (okolnost) kada ne biste uzeli supstancu?

4. Zamolite učenike da napišu pismo/e-mail samom sebi. Smislite priču, objasnite šta se dogodilo i kako ste mogli da izbegnete izbor pogrešnog puta.

Varijanta:

Ponovite ovu aktivnost u različitim situacijama (politika, biznis, školstvo).

Prilagođavanje za onlajn upotrebu:

Nije potrebno prilagođavanje za onlajn čas. Preporučuju se odvojene sesije za svaki test.

SAOSEĆANJE

Saosećanje se odnosi na kvalitet zaštite i brige o tuđim osećanjima i blagostanju. Ono se ogleda u podržavanju, pomaganju i razumevanju drugih, onda kada je to neophodno.

12-14 . OSNOVNI ČAS

POKAŽITE SAOSEĆANJE

- Osigurati da su učenici prihvatili saosećanje i da će ga pokazati u običnim situacijama.

Učenici će:

- Doživeti borbu i shvatite kakav je osećaj biti ranjiv.
- Identifikovati potrebu ljudi koji se bore.
- Pokazati odgovarajuće ponašanje i saosećanje.

- Nameštaj i predmeti u učionici
- Povezi za oči (šalovi ili drugi komadi odeće)

Uvod u saosećanje

10 min

Opis aktivnosti

Pretpostavlja se da većina učenika, koji su pohađali 6-8 i 9-11 čas, poznaje definiciju i principe saosećanja i šta ono predstavlja.

1. Zamolite učenike da svojim rečima daju definiciju saosećanja i da daju primere.
2. Započnite razgovor o tome kako se saosećanje može primeniti u sportskim situacijama.

Varijanta:

Učenici mogu glumiti situacije saosećanja i pronaći primere situacija kojima su bili svedoci ili su učestvovali i u kojima su pokazali saosećanje.

Prilagođavanje za onlajn upotrebu:

Ne zahteva prilagođavanje za onlajn čas.

Nacrtaj i objasni

30 min

Opis aktivnosti

1. Podelite učenike u grupe od po pet (može varirati u zavisnosti od broja učenika).
2. Pre početka igre zamolite učenike da naprave blok sa praznim komadima papira (mogu se zaklapati radi lakšeg korišćenja), u kome je broj stranica jednak broju učenika po grupi.
3. Svaki učenik počinje tako što na prvoj strani knjige na prekloru napiše kratku situaciju u vezi sa saosećanjem (čovek pomaže drugoj osobi da ustane, dete grli drugo dete plačući, itd.).
4. Kada svi završe, svaki predaje svoju knjižicu učeniku sa svoje desne strane. Po dobijanju knjižice, svaki učenik čita situaciju napisanu na prvoj strani, okreće je na drugu stranicu i crta šta predstavlja situacija koju su upravo pročitali.
5. Kada svi završe, predaju knjižicu sledećem učeniku, otvaraju stranicu sa svojim crtežom (prethodna stranica treba da bude sakrivena). Nakon što je dobio knjižicu, treći učenik gleda sliku koju je nacrtao drugi, okreće stranicu i piše frazu koja predstavlja sliku.
6. Igra se nastavlja po šablonu: fraza, slika, fraza, slika, fraza... pokazujući samo poslednju stranicu sledećem učeniku. Završava se nakon što je kompletan krug završen, kada svaki učenik dobije svoju originalnu knjižicu nazad.
7. Možete podešiti vreme za svaku fazu, na primer 3 minuta (tako da sa grupama od po 5, ceo krug bi trajao 15 minuta).
8. Kada se kompletna runda završi, izaberite blok i pitajte grupu:
 - Da li je prvobitna situacija zaista o saosećanju?
 - Kako je protumačeno?
 - Odakle mogu doći eventualne promene sa prve na poslednju stranicu?
 - Kako bi uspeli da pomognu osobi u ovoj situaciji?
9. Ako primetite da situacija nije baš povezana sa saosećanjem, pitajte učenike koje detalje da dodaju da bi situacija bila povezana sa saosećanjem.

Prilagođavanje za onlajn upotrebu:

Isti princip igre, ali ovaj put se sve radi onlajn preko veb stranice <https://garticphone.com/en>. Učitelj će morati da napravi odvojene „sobe za časkanje“, da odredi vođe grupe koji će morati da izvode ovu igru u svakoj „sobi za časkanje“ kako bi izbegli da previše igrača igra istovremeno i mnogo duže runde.

ISKRENOŠT

Iskrenost odražava kvalitet istinoljubivosti prema drugima i sebi i mogućnosti da vam se veruje. U životu i sportu to znači da ne obmanjujete, ne kradete, ne varate ili lažete i da svoje misli i stavove iznosite istinito, pošteno i s poštovanjem najbolje što možete.

12-14 . OSNOVNI ČAS

IGRAJ PO PRAVILIMA

- Naučiti učenike da poštovanje pravila donosi radost, pravičnost, poštenje i jednakost u sportu i svakodnevnom životu.

Učenici će:

- Primenite kritičko razmišljanje na pravila i kodeks ponašanja.
- Razmišljajte o različitim odnosima između pravila sporta i njegovog značenja i kako to definise način na koji učestvujemo i gledamo sport.

- Video „Izravnajte teren za igru“
- Šablon „Pravila u sportu“ (Dodatak)

Izravnajte teren za igru

10 min

Opis aktivnosti

1. Pokažite učenicima video „Poravnajte teren za igru“.
2. Nakon video snimka, postavite učenicima sledeća pitanja i započnite diskusiju:
 - Šta je glavna poenta videa?
 - Kako bi sport izgledao da nema pravila?
 - Možete li navesti neke primere nepravedne prednosti u vašem sportu?
 - Kako biste se osećali kada biste se takmičili protiv nekoga ko ima nezasluženu prednost?

Link za video:

[www.youtube.com/watch?v=gZY-sy0mgnQ.](https://www.youtube.com/watch?v=gZY-sy0mgnQ)

Prilagođavanje za onlajn upotrebu:

Nije potrebno prilagođavanje za onlajn čas.

Pravila u sportu

30 min

Opis aktivnosti

1. Podeliti učenike u manje grupe (5 do 7 učenika u jednoj grupi).
2. Svaka grupa bira sport po svom izboru, navodi ključna pravila po kojima se sport igra i odgovara na pitanja u listu Pravila u sportu (Dodatak).
3. Učenici predstavljaju svoje odgovore drugima i dalje diskutuju o:
 - Koje telo/organizacija postavlja pravila?
 - Koja je svrha pravila?
 - Kako se sprovode pravila?
 - Koliko su ova pravila uspešna u postizanju svojih ciljeva?
 - Kako doping i nameštanje utakmica utiču na sport?

Prilagođavanje za onlajn upotrebu:

Za onlajn časove nije potrebno prilagođavanje, učenici su podeljeni u grupe.

Sport po izboru:

Pravila sporta:

-
-
-
-
-
-
-
-
-
-

Ko utvrđuje da li su ta pravila prekršena?

Koje su posledice kršenja pravila?

Postoje li neka pravila koja biste promenili i kakav bi to imalo uticaj?

Da li su vam poznate pretnje u ovom sportu poput nameštanja utakmica, dopinga (upotreba zabranjenih supstanci i metoda), diskriminacije, zlostavljanja?

ODGOVORNOST

Odgovornost podrazumeva brigu o drugima, svom okruženju i sebi. Biti odgovoran znači da radite ono što se od vas očekuje i da snosite posledice sopstvenog rada.

12-14 . OSNOVNI ČAS

ODGOVORNOST U SPORTSKOJ KULTURI

- Da bude svestan i razume pojam odgovornosti u sportu.

- Učenici će imati dublje znanje o tome šta odgovornost znači u sportu.

- Karte za igranje (Dodatak)

Timska odgovornost

40 min

Opis aktivnosti

1. Recite učenicima da će naučiti šta znači odgovorno ponašanje u sportu.
2. Pokažite kartice (odštampane pre časa) i objasnite učenicima da svaka kartica prikazuje sliku koja opisuje odgovornost.
3. Podelite učenike u šest grupa i uputite ih da imaju grupnu intervenciju i diskusiju.
4. Zamolite jednog učenika iz svake grupe da odabere karticu i predajte jo ostalim učenicima. Dajte grupama malo vremena da razgovaraju o sadržaju kartice u okviru svoje grupe.
5. Zamolite jednog učenika iz svake grupe da objasni celom razredu šta veruje da slika predstavlja. Nakon što su gotovi, pročitajte tekst na poledini kartice i povežite ga sa odgovornošću.
6. Započnите diskusiju sledećim pitanjima za svaku karticu:

Karta I:

- Ko je bio odgovoran u ovom slučaju?
- Koja je uloga plivača?
- Koja je uloga plivačkog saveza?

Karta II:

- Ko je bio odgovoran u ovom slučaju?
- Koja je uloga igrača?
- Koja je uloga sudija?

Karta III:

- Ko je bio odgovoran u ovom slučaju?
- Koja je uloga roditelja?
- Koja je uloga timskog osoblja?

Karta IV:

- Ko je bio odgovoran u ovom slučaju?
- Koja je uloga sportista?
- Koja je uloga timskih trenera?
- Kakva je bila uloga navijača tima?

Karta V:

- Ko je bio odgovoran u ovom slučaju?
- Koja je uloga društva?
- Koja je uloga svih koji vole sport?
- Koja je uloga timova?
- Koja je uloga osobe sa hendikepom?

Karta VI:

- Ko je bio odgovoran u ovom slučaju?
- Koja je uloga trenera?
- Koja je uloga sportiste?
- Koja je uloga sportskog personala?

Prilagođavanje za onlajn upotrebu:

Za on-line čas koristite PowerPoint prezentaciju gde učenici biraju broj slajda i onda sve rade kao da su u učionici.

I

Odgovornost u sportu je vidljivija nego u bilo kojoj drugoj oblasti života. Sportska pravila su opšte poznata, a teško ih je prekršiti jer su sportisti uvek pred očima javnosti. Tako je poznati plivač neoprezno pušio marihanu pred publikom, što nikako ne ide uz lik sportiste koji je uzor mladima. A plivački savez ga je kaznio ne za doping prekršaj, već za disciplinski prestup tromesečnom zabranom takmičenja. I ne samo to, plivač je izgubio i neke sponzorske ugovore. U sportu, odgovornost je sve.

II

Sportske sudije su ovlašćene da donose presude i njihove odluke se moraju poštovati. Postoji način da se sportisti žale na odluke sudske, ali to se nikada ne radi na terenu. Pitanje odgovornosti prema sebi, timu i igri znači da se uvek povinujete odlukama. Frustracija lošom sudijskom odlukom ne doprinosi ničemu, ni boljem poenu, ni rezultatu, ni pobedi. Diskusija sa sudske odluke nikada ne komentarišu tokom meča, već eventualno na kraju kada je sve gotovo.

III

Roditelji često imaju ambicije koje njihova deca nemaju i zbog toga dolazi do velikih nesporazuma. Uloga roditelja nije da preko dece ostvare svoje snove, već da im pomognu da postanu dobri sportisti. Odgovornost svih zaposlenih u timu je da prepoznači nerealne ambicije roditelja i spreče ih da negativno utiču na decu. Najbolje je kada su roditelji samo vatreći navijajući svoje dece, a sve ostalo treba prepustiti trenerima i stručnjacima iz oblasti.

IV

II

V

II

VI

II

IV

Sportski pozdrav je sastavni deo sportske kulture i predstavlja suštinu fer pleja. Obaveza je svih učesnika, sportista, trenera, kao i navijača da poštuju protivnika i štedljivo pozdravljaju jedni druge, čak i kada izgube. Verovatno je to retka oblast u ljudskom životu koja se desila iako smo ponekad prisutni kada dođe do nemilih scena, svađa, pa i tuča oko sportskih rezultata. Jednostavno, kada nije bilo sportskog pozdrava, sport ne bi bio isti.

II

V

Mnogi ljudi među nama imaju invaliditet i stoga ne mogu biti potpuno aktivni. Uloga celog društva je da iskoristi priliku i integriše ih da rade sve što drugi rade. Zato je pomoć svakom od nas važna jer su oko nas ljudi koji imaju neke zdravstvene probleme. Ljudi sa hendikepom koji se takmiče na najvišem nivou nazivaju se paraolimpijskim sportistima. Svojim rezultatima postižu nemoguće i inspirišu sve da pokušaju da učine nemoguće.

II

VI

Sport priprema čoveka da pobedi i izgubi. Sport uči čoveka da bude deo tima i da bude deo zajednice. Sport motiviše čoveka da sluša i priprema se za zajednički cilj. I što je najvažnije, sport uči čoveka da bude dostojanstven i skroman u pobedi i da nikada ne ponižava protivnika. Jednostavno odgovorno ponašanje u sportu jednako je važno kao i sama igra.

II

SERTIFIKAT

**USPEŠNO JE ZAVRŠIO/LA OSNOVNI NIVO
»I VALUE SPORT« PROGRAMA ZA UZRAST OD 12 DO 14 GODINA**

Mesto i datum:

Potpis nastavnika:

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

POŠTENJE

Poštenje ukazuje na važnost da svi imaju jednake mogućnosti da učestvuju i uspeju u aktivnostima, bez dobijanja nepravedne prednosti. Poštenje takođe predstavlja nepristrasnost ni prema jednoj ni prema drugoj strani.

12-14 . NAPREDNI ČAS

POŠTENJE U REALNOM ŽIVOTU

- Da razmišljaju o pravičnosti u svakodnevnom životu i sopstvenom ponašanju.

- Učenici će prepoznati svoje ponašanje.

- Nema

Da li si ikada

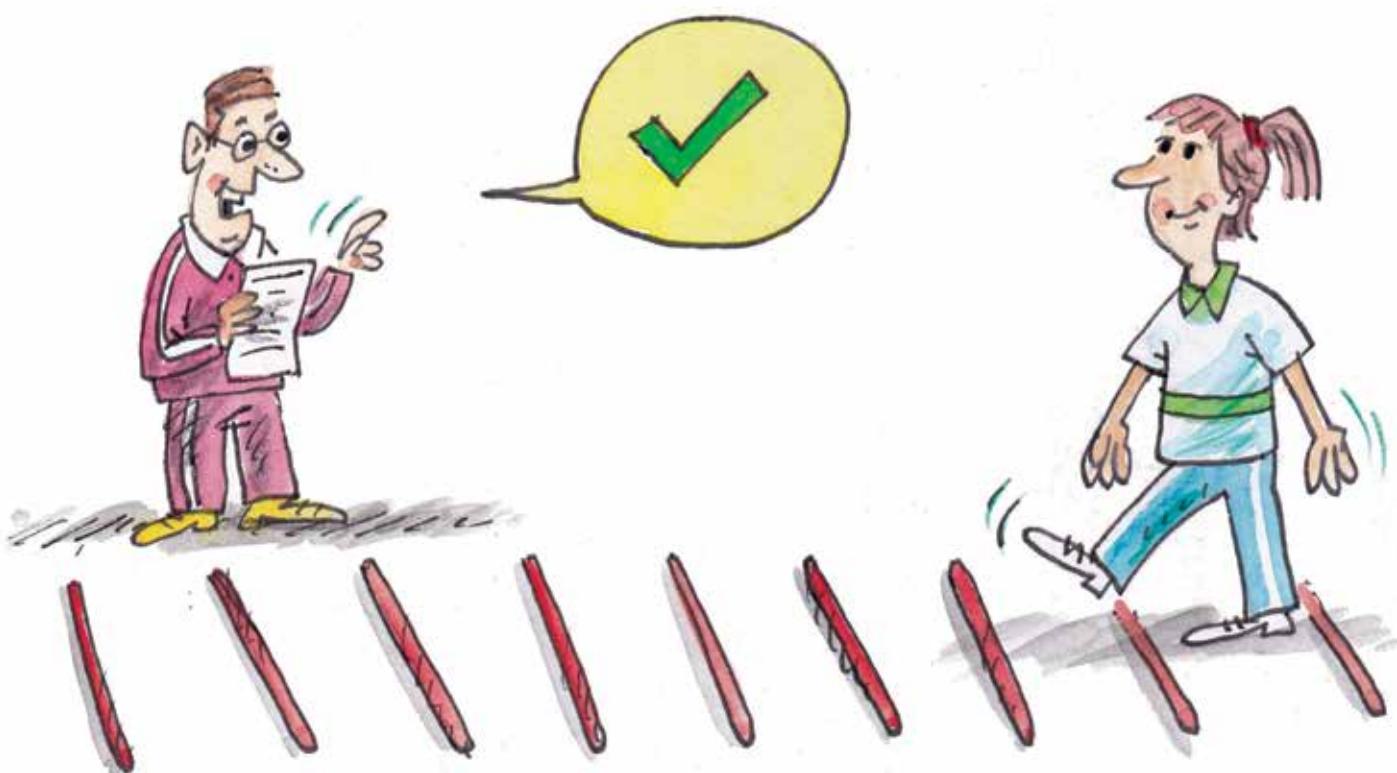

40 min

Opis aktivnosti

1. Uputite učenika da formiraju pravu liniju, stojeci jedan pored drugog.
2. Za svaku akciju koju urade, mogu da naprave korak napred ka cilju.
3. Postavite učenicima sledeća pitanja:
 - Da li ste se ikada rukovali sa nekim igračem posle utakmice?
 - Da li ste ikada čestitali drugom igraču posle utakmice?
 - Da li ste ikada pomogli saigraču tokom utakmice?
 - Da li ste ikada pomogli drugaru iz razreda tokom neke aktivnosti?

- Da li ste ikada varali tokom igre?
 - Da li ste ikada lagali da biste pobedili?
 - Da li ste ikada prekršili pravila?
 - Da li ste ikada vikali na učitelja ili trenera?
 - Da li ste se ikada zahvalili svom učitelju na njegovom radu?
 - Da li ste ikada lagali roditelje o nečemu što ste uradili?
4. Započnite diskusiju tako što ćete zamoliti učenike da se sete kada su radili gore navedene aktivnosti i kako su se posle toga osećali.

Prilagođavanje za onlajn upotrebu:

Ova igra se može igrati onlajn koristeći navedena pitanja, nakon čega sledi diskusija.

POŠTOVANJE

Poštovanje znači da se prema drugima ponašate onako kako biste želeli da se prema vama ponašaju. Ono odražava ljubaznosti, uljudnosti i tolerantnosti prema tuđim pogledima, kulturi i verovanjima.

12-14 . NAPREDNI ČAS

TEŠKO ILI LAKO

- Da pokažete kako informacije i činjenice mogu da poboljšaju vaše odluke.

Učenici će:

- Shvatiti smisao poštovanja i kako da ga primene.
- Imati smernice o tome kako da donose odluke sa poštovanjem.
- Biti u stanju da razmišljaju sami o svom ponašanju.

- Tipični školski/radni pribor
- Vage (Dodatak)

Lako ili teško?

40 min

Opis aktivnosti

1. Pripremite skale od 1 do 10 ili pustite učenike da crtaju njih. Svakom učeniku je potrebno 8 skala.
2. Pitajte ih o sledećim scenarijima i pustite ih da odluče da li je to laka (skala 1) ili teška (skala 10) odluka. (Napomena: Ne bi trebalo da odlučuju da li da ili ne, već odražavaju težinu procesa donošenja odluka):
 - a) Vaša omiljena sportska odeća se proizvodi u inostranstvu korišćenjem dečijeg rada. Da li i dalje koristite brend?
 - b) Igrate fudbalsku utakmicu na stanici za igre (k-Bok One, Play Station) protiv prijatelja. Njen/njegov kontrolor se pokvari u poslednjim minutama utakmice. Nerešeno je. Da li biste iskoristili ovu situaciju i postigli gol?
 - c) Tokom biciklističke trke pribadače su postavljene na ulicu. Kao rezultat toga, mnogim protivnički vozačima su izbušene gume. Da li biste iskoristili ovu situaciju i povećali tempo?
 - d) Lista zabranjenih sredstava stupa na snagu svake godine 1. januara. Sada je 1. septembar. Novo izdati lek obećava ubrzani oporavak. Štaviše, ovaj lek je izdat kao odgovor na novu bolest, koja ugrožava život beba. U ovom trenutku su supstance u ovom leku dozvoljene, ali je Svetska antidoping agencija već saopštila da će lek biti zabranjen do sledeće godine. Da li biste ga uzeli?
3. Uporedite rezultate i razgovarajte o ishodima.

4. Zamolite neke od učenika da stanu ispred razreda i citajte tekstove (a do g) kao da su pogodjeni ove situacije. Na primer.:

- „Zovem se IME, imam 7 godina i radim u ZEMLJI U RAZVOJU u fabriци za šivenje. Ja samo zarađujem 0,1% prosečnog prihoda u vašoj zemlji.“
- „Ja sam IME i jako sam ljut zbog mog prijatelja koji je postigao gol dok mi kontroor bio pokvaren. Zbog toga se osećam...“
- „Ja sam vozač u profesionalnom biciklističkom timu. Ovo je bilo veoma važna trka za mene, ali osećam se prevarenim jer mi je pukla guma nakon što je neko postavio igle na putu. Da sam završio ovu fazu na dobroj poziciji imao bih šansu da se popnmem na podijum.“
- „Ja sam roditelj deteta od 3 godine. Naše dete boluje od nove bolesti. Nama je teško nabavimo neophodan lek. Posebno nam je teško da to prihvativamo, jer smo čuli da neki zdravi sportisti koriste ovaj lek da poboljšaju svoju sportsku sposbnost.“

5. Zamolite učenike da ponovo procene situacije i videti da li su se njihova mišljenja promenila.

6. Postavite učenike u grupe od 3 ili 4. Zamolite učenike da donesu neke teške odluke vezane za politiku, ishranu, životinje ili životnu sredinu. Pametni telefoni ili kompjuteri se mogu koristiti za pronalaženje ideja ako mislite da su potrebni.

Varijanta:

Pitajte učenike šta bi radili u svakoj situaciji, i razgovarajte o tome.

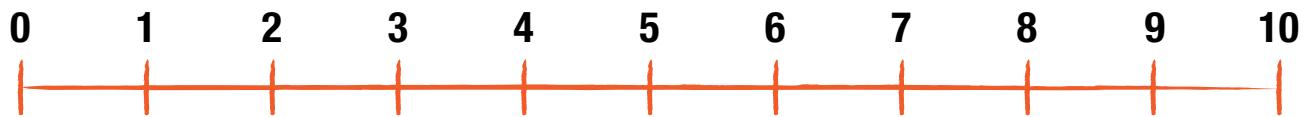
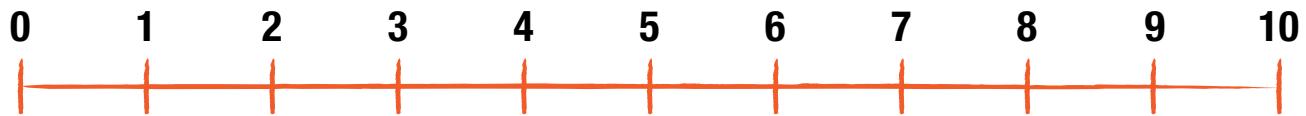
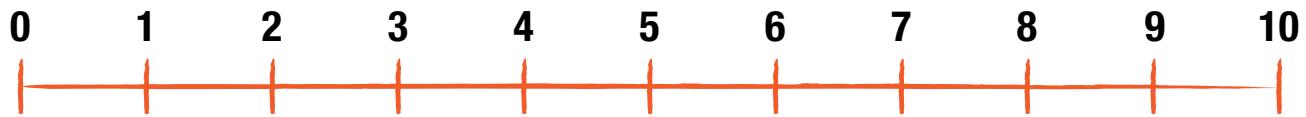
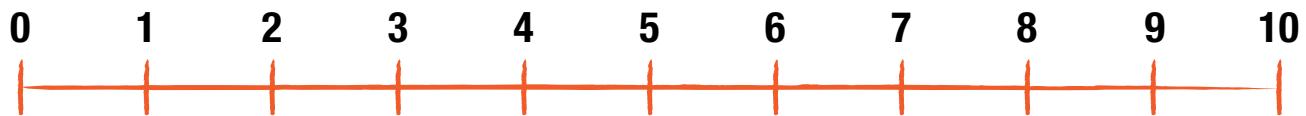
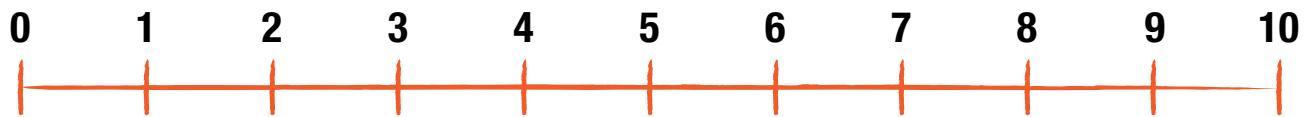

Prilagođavanje za onlajn upotrebu:

Nije potrebno prilagođavanje za onlajn čas.

APP.: POŠTOVANJE 12-14 NAPREDNI .

Lako ili teško?

SAOSEĆANJE

Saosećanje se odnosi na kvalitet zaštite i brige o tuđim osećanjima i blagostanju. Ono se ogleda u podržavanju, pomaganju i razumevanju drugih, onda kada je to neophodno.

12-14 . NAPREDNI ČAS

SAOSEĆANJE U UOBIČAJENIM SITUACIJAMA

- Osigurati da su učenici shvatili saosećanje i da mogu da ga pokažu u uobičajenim situacijama.

Učenici će:

- Doživite borbu i shvatite kakav je osećaj biti ranjiv.
- Identifikovati potrebe ljudi koji se bore.
- Pokazati odgovarajuće ponašanje i saosećanje.

- Nameštaj ili predmeti pronađeni u učionici da posluže kao prepreka
- Povezi za oči

Pomozite jedni drugima

30 min

Opis aktivnosti

1. Napravite stazu sa preprekama sa stolovima, stolicama ili drugom opremom koja se nalazi u učionici. To mora biti izazovno, ali ipak lako savladati i sa invaliditetom.
2. Podeliti učenike u parove. U svakom paru jedan od učenika ima povez preko očiju, a drugi ne.
3. Prvi krug se sastoji od toga da učenik svakog para završi kurs bez ikakve pomoći. U drugom krugu će učenik svakog para ponovo završiti stazu, ali ovaj put sa drugim učenikom u paru koji će ih voditi kroz ceo krug.
4. Ponovite igru sa zamjenjenim ulogama kako bi svaki učesnik mogao da razume važnost svake uloge.

5. Kada svi odigraju oba dela, započnite razgovor postavljajući im pitanja kao što su:

- Kakav je bio osećaj izvoditi kolo bez pomoći? A, uz pomoć?
- Kako je drugi učenik uspeo da vam pomogne (šta je on/ona uradio da vam pomogne?)?
- Zašto je bilo korisno?

Varijanta:

Nacrtajte neku vrstu labyrintha (ili bilo koju vrstu putanje sa početkom i krajem) na komadu papira. Nakon što ga jednom pogleda, učenik sa povezom na očima će prvo morati da nacrtava put sa staze bez pomoći, isti cilj za drugi krug, osim što će ih drugi učenik sada voditi kroz stazu.

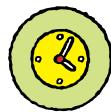

Prilagođavanje za onlajn upotrebu:

Koristite ideju „varijante“. Nakon što podele svoj ekran i otvore crtež u Microsoft Paint-u, ili drugom programu, a zatim koristeći funkciju olovke, učenik će nacrtati put sa zatvorenim očima (ili sa povezom), a zatim će to uraditi ponovo, ali uz pomoć drugog učenika.

Zabranjen svet

10 min

Opis aktivnosti

1. Neka učenici govore o saosećanju i pričaju o onome što su zapamtili i naučili iz ove lekcije. Cilj je da učenik priča oopšte vrednosno saosećanje bez pauze ili upotrebe dodataka kao što je "hm" (zvuk koji čujete kada razmišljate). Svako treba da kaže nešto (najmanje jednu rečenicu) o saosećanju, može biti primer (u stvarnom životu, na filmu, u sportu...), definicija, sinonim, akcija...
2. Dajte učenicima 5 minuta da razmisle o saosećanju pre nego što započnu igru. Da bi se sprečilo da se učenici preterano pripremaju, neće biti određenog reda. Kada učenik završi rečenicu, on pokazuje na sledeću osobu dok ih gleda. Pogledom se određuje osoba koja će govoriti.
3. Možete da intervenišete kada osetite da govor učenika nije u skladu sa saosećanjem i objasnite im zašto.

2. Kada neko upotrebi zabranjenu reč, igra se završava za tu osobu i igra se nastavlja dok ne ostane samo jedna osoba.

Varijanta:

DODATNA REČ - Igra je sasvim suprotna, umesto da izgubi kada kaže Uhm, učenik dobija reč koja se odnosi na saosećanje i gubi svoj krug ako je ne stavi u svoj govor. Nepotpuna lista reči: pomoć, razumevanje, emocija, ljubaznost, simpatija, empatija, osećanje ...

Prilagođavanje za onlajn upotrebu:

Nije potrebno prilagođavanje za onlajn čas.

ISKRENOŠT

Iskrenost odražava kvalitet istinoljubivosti prema drugima i sebi i mogućnosti da vam se veruje. U životu i sportu to znači da ne obmanjujete, ne kradete, ne varate ili lažete i da svoje misli i stavove iznosite istinito, pošteno i s poštovanjem najbolje što možete.

12-14 . NAPREDNI ČAS

BUDI ISKREN PREMA SEBI

- Naučiti učenike da budu iskreni prema sebi i drugima.

Učenici će:

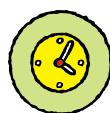
- Primeniti svoje vrednosti u svakodnevnoj situaciji.
- Pokazati iskreno i istinito ponašanje.
- Prepoznati kada osoba laže.

- Tipični školski/radni pribor
- Tabela za bodovanje eksperimenta u leženju (Dodatak)

Šta radiš kada niko ne gleda

10 min

Opis aktivnosti

1. Uputite učenike da formiraju 4 do 6 grupa (u zavisnosti od veličine odeljenja, u svakoj grupi treba da bude 4 do 5 učenika).
2. Zamolite učenike da razgovaraju o sledećem scenariju: dete kupuje piće i primećuje da im prodavac slučajno daje više kusura. Njihov roditelj je prisutan, ali je rasejan.
3. Svaka grupa odlučuje šta će se desiti. Da li kažu prodavcu i vrate novac? Uzimaju li novac i nikome ne govore? Da li kažu svom roditelju?
4. Grupe izveštavaju razred o tome šta su odlučile i o razlozima svog izbora.

5. Vodite diskusiju sa ovim pitanjima:

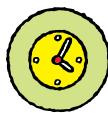
- Koje su glavne vrednosti koje se ovde testiraju?
- Da li bi bilo razlike ako uzmu novac da kupe nešto što im je potrebno?
- Šta ako uzmu novac da ga daju nekome kome je potreban?
- Šta za vlasnika radnje znači ako se novac uzme?
- Šta bi dete uradilo da ga uhvati prodavac ili roditelj?
- Koje su posledice svake preduzete radnje i kako se svaka osoba oseća?
- Da li je bitno u vašem ponašanju ako vas neko posmatra?

Prilagođavanje za onlajn upotrebu:

Za onlajn časove nije potrebno prilagođavanje, učenici su podeljeni u grupe.

Eksperiment sa laganjem

30 min

Opis aktivnosti

1. Faza 1: Pitajte učenike o kojim temama najčešće lažu. Zajedno sa učenicima formirajte 5 jednostavnih pitanja o tim predmetima.
2. Faza 2: Rekrutovati 5 učenika (dobrovoljaca) da učestvuju u eksperimentu. Objasnite im da će im biti postavljeno 5 jednostavnih pitanja i da treba da lažu na dva od njih (laž treba da bude dovoljno bliska istini da bude uverljiva). Podelite listice sa bodovanjem drugima (Dodatak) i uputite ih da zapišu imena dobrotoljaca.
3. Zamolite volontere da stanu ispred razreda i odgovore na unapred data pitanja. Drugi učenici treba da ih pažljivo posmatraju i pokušaju da pogode da li dobrotoljci lažu ili ne. Ako učenik dobije tačan odgovor, on ili ona stavlja 1 poen na svoj bodovni list.

4. Napišite imena volontera na tabli (ili u svoj bodovni list). Zamolite učenike da vam kažu svoj rezultat. Dobrotoljac koji je dobio najveći broj najlošije laže, a onaj sa najmanjim brojem je najbolji.

5. Razgovarajte o eksperimentu sa učenicima:

- Kako ste prepoznali kada neko laže? Da li je to bilo samo zato što ste ga tako dobro poznavali ili zato što se on ili ona ponašala drugačije?
- Zašto ljudi lažu?
- Zašto su prednosti i nedostaci laganja?

Prilagođavanje za onlajn upotrebu:

- Faza 1 - nije potrebno prilagođavanje.
- Faza 2 - Dobrotoljci snimaju sebe kada daju odgovore kako bi se video snimci mogli puštati tokom onlajn časa a i učenici bolje videli dobrotoljce.

APP.: ISKRENOŠT 12-14 NAPREDNI .

Eksperiment sa laganjem

Ime

Rezultat

1.	_____	_____
2.	_____	_____
3.	_____	_____
4.	_____	_____
5.	_____	_____

Ime

Rezultat

1.	_____	_____
2.	_____	_____
3.	_____	_____
4.	_____	_____
5.	_____	_____

Ime

Rezultat

1.	_____	_____
2.	_____	_____
3.	_____	_____
4.	_____	_____
5.	_____	_____

ODGOVORNOST

Odgovornost podrazumeva brigu o drugima, svom okruženju i sebi. Biti odgovoran znači da radite ono što se od vas očekuje i da snosite posledice sopstvenog rada.

12-14 . NAPREDNI ČAS

ULOGA ODGOVORNOSTI U SPORTU

- Da motiviše učenike da daju sopstvene primere odgovornosti.

Učenici će:

- Imati znanje o odgovornosti i zašto je ona važna.
- Prepoznati primer odgovornosti u timskom i sportskom okruženju.
- Identifikovati situacije u kojima učenici pokazuju odgovornost u svojim sportskim aktivnostima.

- Karte za igranje (Dodatak)

Ko treba da bude odgovoran u sportu?

40 min

Opis aktivnosti

1. Pokažite učenicima karte za iganje (Dodatak) i objasnite da neke kartice imaju sliku i da će učenici morati da opišu situaciju, a neke kartice su prazne na kojima će učenici nacrtati primer koji opisuje odgovornost.
2. Pokažite učenicima praznu karticu i uputite ih da nacrtaju svoju sliku o odgovornosti za podršku mlađim sportistima. Dozvolite učenicima da izraze svoje asocijacije na datu temu i pomozite im ako imaju pitanja.
3. Pokažite učenicima karticu sa samo slikom (bez objašnjenja na poleđini) i pitajte ih kako ova slika predstavlja odgovornost. Zamolite učenike da daju primer iz svog svakodnevnog života

Saveti za kartice:

II Odgovornost za očuvanje čistog sporta

- Da poznajete antidoping pravila
- Da postupate u skladu sa antidoping pravilima
- Da prijavite kada sumnjate da se neko dopinguje
- Da ne dozvolite da bilo koja zabranjena supstanca uđe u vaš organizam
- Da se suprotstavite dopingovanju
- Da motivišete saigrače da igraju čisto

III Odgovornost prema osobljlu sportiste (ASP)

- Da se prema ASP odnosite sa poštovanjem
- Da slušate svog trenera
- Da uradite najbolje što možete
- Da budete deo tima
- Da razumete da je vaša moć vaš ASP
- Da ne zaboravite svoj ASP
- Da se zahvalite svom ASP

IV Odgovornost za upotrebu droge

- Da poznajete posledice droge
- Da se ne družite sa ljudima koji koriste drogu
- Da ne ostanete na mestu gde ljudi puše marihuanu
- Da ohrabrite svoje saigrače da se ne drogiraju
- Javno govoriti protiv droge u sportu
- Podržati društvene kampanje protiv droga

V Odgovornost za pravilnu ishranu

- Da jedete zdravu hranu
- Da ne koristite suplemente
- Da budete svesni opasnosti koje nose suplementi
- Da uvek budete dobro hidrirani
- Da poštujete savete sportskog nutricioniste
- Da sami pripremite hranu
- Da sami birate i kupujete hranu

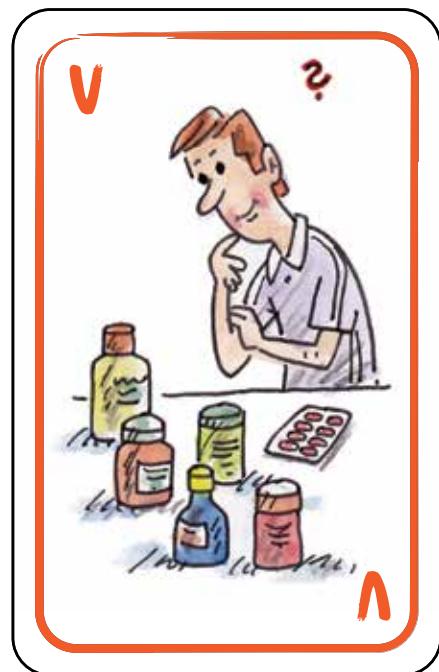
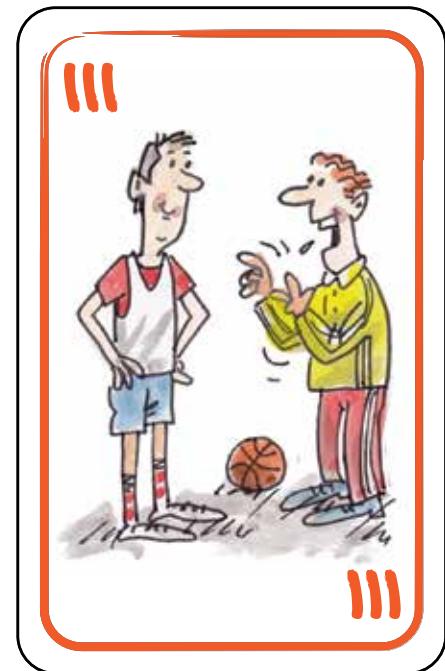
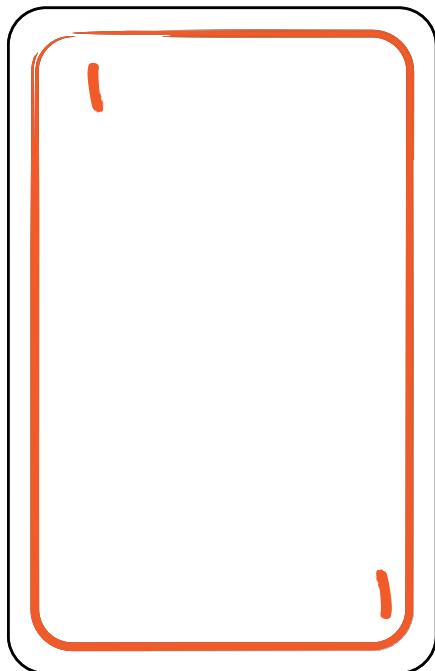

Prilagođavanje za onlajn upotrebu:

Za onlajn čas koristite PowerPoint prezentaciju gde učenici biraju broj slajda i onda sve rade kao da su u učionici.

APP.: ODGOVORNOST 12-14 NAPREDNI .
Ko treba da bude odgovoran u sportu?

SERTIFIKAT

**USPEŠNO JE ZAVRŠIO/LA NAPREDNI NIVO
»I VALUE SPORT« PROGRAMA ZA UZRAST OD 12 DO 14 GODINA**

Mesto i datum:

Potpis nastavnika:

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

O PROJEKTU I VALUE I O OVOM PRIRUČNIKU

Priručnik „I value sport“ pripremljen je u okviru Erasmus+ projekta „I Value“. I Value je projekat koji je započet 2019. godine i ima za cilj razvoj, implementaciju i naučnu evaluaciju programa rane prevencije dopinga, namenjen školskoj deci uzrasta od 6 do 14 godina, njihovim nastavnicima i roditeljima. Program, koji zajednički razvijaju iskusni edukatori iz pet nacionalnih antidoping organizacija, iskusni profesori sa dva vodeća univerziteta u oblasti prevencije dopinga i školski nastavnici, zasnovan je na vrednostima, zasnovan je na dokazima i zadovoljava različite društveno-političke i ekološke potrebe zemalja članica.

Doping je postao društveni problem i briga za javno zdravlje. Mnogi društveni i sportski uticaji „ohrabruju“ mlade ljude da uzimaju supstance za poboljšanje sposobnosti i/ili imidža sa ciljem da poboljšaju svoj izgled, da rade više, da uče duže i da budu koncentrisaniji. Zato je od suštinskog značaja da rano počnemo sa prevencijom, kroz razvijanje niza pozitivnih vrednosti kako bi mlađa generacija mogla da identificuje doping kao prevaru i odbaci ga, kao i doping ekvivalentno ponašanje, kada u velikoj meri možemo da utičemo na ponašanje i stavove dece.

Većina postojećih programa prevencije dopinga nije zasnovana na dokazima. Kada se pripremaju programi prevencije dopinga i dugoročni planovi, praktičari u oblasti borbe protiv dopinga retko konsultuju istraživače i obrnuto. Štaviše, istraživači retko razmatraju potrebe prakse (kako efikasno primeniti i orijentisan na praksu). Efikasni programi prevencije (i istraživanja) zahtevaju saradnju između praktičara i akademika; stoga, I Value projekat predstavlja primer premošćavanja jaza između obe grupe.

Tokom razvoja programa, tim projekta I Value je prikupio i pregledao postojeće materijale o prevenciji dopinga iz celog sveta i postojeću međunarodnu literaturu. Nalazi iz tih pregleda poslužili su kao osnova za razvoj ovog preventivnog programa i njegovih resursa.

Više o I Value projektu dostupno je na www.i-value.eu.

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

ROMANIAN
NATIONAL
ANTI-DOPING
AGENCY

Izdanje je sufinansirano od strane Evropske Unije.

Ovaj projekat je finansiran sa podrškom Evropske Komisije. Ova publikacija predstavlja stav i poglедe samo autora, i Komisija ne može biti odgovorna za bilo koju upotrebu koja nastaje na osnovu informacija koje se ovde nalaze.

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union